

Заев ги разбуди духовите од минатото
Сонот за Голема Албанија
станува реалност

Соросовиот дипломат во неуспешна мисија
Билд само го „набилда“ гневот
кај Македонците

Интервју: Цветин Чилиманов
Македонија не може да си
дозволи соросовидна влада

Република

бр. 242, година VI ■ петок, 21 април 2017 година ■ цена: 50 денари

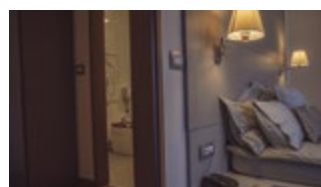
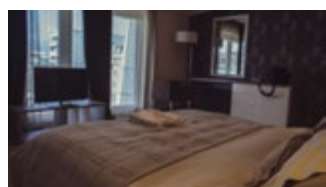
ПРЕД СУДОТ ВО ВАШИНГТОН

ТУЖБА ЗА БЕЈЛИ ЗА ДЕЛУВАЊЕТО ВО МАКЕДОНИЈА

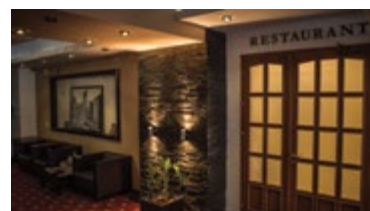
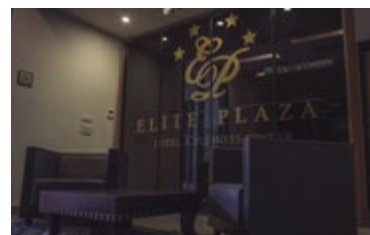

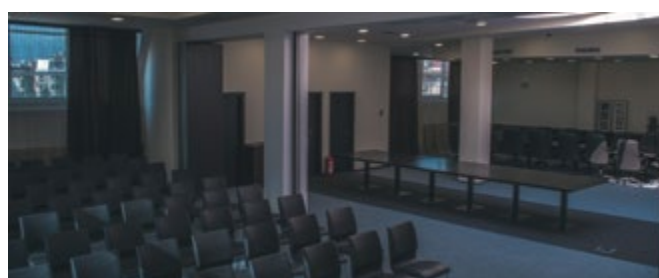
ЕЛИТ ПЛАЗА
Хотел и Бизнес Центар – Скопје
• • • www.eliteplaza.mk • • •
Нова приказна во градош

**Модерен и луксузен
хотел со 4 ѕвезди**
Лоциран позади
Универзалната сала
во Скопје

2 комплетно опремени конференциски и свечени
сали за прослави, деловни простории како и катна гаража
на 5 нивоа во склоп на самиот хотел
.....
За миговите за релаксација и рекреација ЕЛИТ ПЛАЗА
нуди најсовремено опремени Фитнес и спа центар

ЕЛИТ ПЛАЗА - Хотел и бизнис центар Скопје • Тел: +389(0) 2 5514 888 | info@eliteplaza.mk | reception@eliteplaza.mk

ВОВЕД

Сонот за Голема Албанија станува реалност

4

АНАЛИЗА

Билд само го „набилда“ гневот
кај Македонците

9

КОЛУМНА | Горан Момироски

На миленикот на Западот сè му е дозволено

12

КОЛУМНА | Ацо Станковски

Велигден

18

ЕКОНОМИЈА

Станови се градат на големо,
но цената останува иста

20

ЛИЧНОСТ НА НЕДЕЛАТА

Лилјана Поповска

22

ЗДРАВЈЕ

Примариус д-р Васил Јовковски,
специјалист гинеколог-акушер

30

КУЛТУРА | ИНТЕРВЈУ

Вера Милошевска - Јосифовска

34

СПОРТ | ИНТЕРВЈУ

Давид Мијалов, триатлон

54

**ДНИД Прва Република
ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9
1000 Скопје
republika@republika.mk
contact@republika.mk
sport@republika.mk

Директор: **Доне Донеvски**
Маркетинг:
Стојан Георгиеvски,
Габриела Мирчески
тел. 02 / 32 99 999
факс. 02 / 32 99 998

Издавач / редакција: **ДНИД Прва Република ДООЕЛ Скопје**
бул. Илинден бр. 9, 1000 Скопје

ж-ска: 500-0000007811-68
депонент банка: Стопанска Банка АД Битола

Претплата: тел. 02/3089-306

www.republika.mk ■ facebook.com/nedelnikrepublika

Главен и одговорен уредник: **Ненад Мирчески**
Заменик главен и одговорен уредник: **Билјана Зафорова**
Редакција и соработници:
Александра Мазнева - Бундалевска, Невена Поповска,
Марина Костовска, Наум Стоилковски, Александрија Стевковска,
Бојан Момировски, Кристина Николова Кузмановски, Катерина Митиќ
Колумнисти: **Горан Момироски, Љупчо Цветановски,**
Ацо Станковски, Никола Србов
Лектори: **Анета Љубецкиј, Тања Стевановска**
Фотографија: **Александар Ивановски**
Графички дизајн: **Никса Георгиеvски, Билјана Неделковска**
Печати: **Графички Центар Скопје, ул. Скупи 6.6.**
Испечатени примероци: **4.000**
Датум на печатење: **20 април 2017**

Актуелно

6

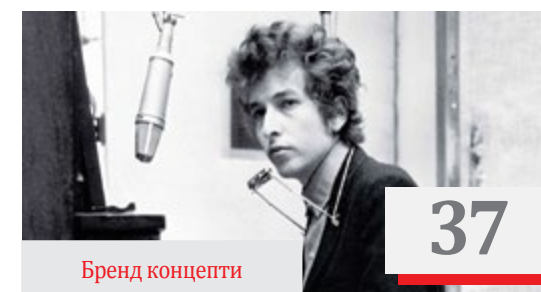
Тужба за Бејли пред судот
во Вашингтон за делувањето
во Македонија

14

Интервју:
Цветин Чилиманов

Македонија не може да си
дозволи соросидна влада

Бренд концепти

37

Боб Дилан: бунтовниот бард на
рокот што го промени светот

42

Странци во
Македонија

Вилер Алвес Финаморе - Бразил

Нена Мирчевски | главен и одговорен уредник

ВОВЕД

ЗАЕВ ГИ РАЗБУДИ ДУХОВИТЕ ОД МИНАТОТО

Сонот за Голема Албанија станува реалност

Педесет дена мирни и масовни протести против тиранската платформа не беа доволни да го одвратат квислингот Зоран Заев од намерата да ја трампа државата за власт. Место сериозно да ги сфатат пораките за отфрлање на планот за разнебитување на Македонија, кои секојдневно ги добиваат од 200.000 луѓе на улица, тој и неговата криминална банда упорно продолжуваат да ги спроведуваат наредбите на распаднатиот чадор и да бараат начин како да ги изиграат народот и Уставот.

Не знам уште колку време ќе им треба на квислингите да сфатат дека не можат да ја спроведат платформата насила, но знам дека народот нема намера да се повлече ни чекор од црвено-жолтата линија и нема да дозволи спроведување на погубното сценарио. Токму затоа ги сметам за многу опасни и непромислени пораките на Соросовите платеници, кои последните денови интензивно го храбрат Заев да преземе иницијатива за формирање влада надвор од собраниските процедури. На тие што заговараат вакво насилно сценарио треба да им е јасно дека на тој начин го вовлекуваат сопствениот народ во конфликт. Ако сметаат дека во конфликт, а не нови избори е најдобриот и најдемократски начин за излез од кризата, тогаш нека повелат тие самите да го спроведат сценариото. Но, сигурен сум дека овие 200.000 луѓе што се секој ден на улици-

те воопшто нема да бидат толерантни кон кое било сценарио за киднапирање на државата. Залудни се сите надворешни уцени што Сорос ги испраќа преку разни потплатени дипломати, залудни се сите обиди на квислиншката пратеничка група на СДСМ, која се обидува да ја релативизира опасноста од тиранската платформа.

Во недостиг од факти, предавниците од СДСМ и Соросовите платеници почнаа дури да ги користат аргументите на Еди Рама. Веројатно, сметаат дека така усогласени со нивниот партнер од Тирана ќе го убедат народот да поверува во нивните лаги. Арно ама, Рама да не ти бил многу побистар од Заев. И тој имал навика самиот да се демантира, па така до пладне брани една теза, а попладне ја менува со друга. Така нашиве квислинзи мака мачат да поминат барем еден ден без да се посрамат.

Така Петре Шилегов од собраниската говорница се обиде со речникот на Еди Рама да ја претстави платформата како мит, демек не постоела. Сето тоа било измислица на Груевски за да го спречи формирањето нова влада.

Ај што претходно од истото место пратеник од нивниот потенцијален коалициски партнер ДУИ ја прочита „непостојната“ платформа, туку и нивниот ментор Рама истиот ден го урна сопствениот „мит“

и потврди дека платформата постои обвинувајќи го Груевски дека, наводно, ја прифатил без никакви услови.

Е сега, прво што му паѓа на ум на секој здраворазумен човек е – како Груевски ја прифатил платформата ако не постоела? А второ, кога веќе постоела и кога Груевски ја прифатил безусловно, тогаш зошто не формирал влада со ДУИ уште во јануари? Тврдењата дека договорот пропаднал поради одбивањето на ВМРО-ДПМНЕ да прифати продолжување на рокот за работа на СЈО се приказна за мали деца. И децата во градинките веќе знаат дека мандатот на СЈО не може да го продолжи ниту една влада. За такво нешто одлука донесуваат пратениците со двотретинско мнозинство – што ќе го нема без согласност од ВМРО-ДПМНЕ дури и СДСМ и ДУИ да успеат да формираат влада. Така што, ниту држи тезата дека платформата е мит, ниту има логика во тврдењето дека Груевски ја прифатил безусловно.

Е сега, интересно е да се праша зошто оваа криминална банда во СДСМ и Соросовите платеници, кои, очигледно, многу внимателно ги следат сите пораки од Тирана, одбиваат да ги цитираат тие изјави што доаѓаат од Тирана, а потврдуваат дека постои тиранската платформа, дека се реални намерите за менување на Уставот и на унитарниот карактер на Македонија, дека конечното реализирање

на планот за Голема Албанија е вткаено во самата платформа?

Нели е малку чудно што ниту еден Соросов медиум не ја пренесе изјавата на шефот на албанската дипломатија Дитмир Бушати, кој изрази уверување дека „со вклучување на т.н. албанска платформа во Уставот и во новата правна рамка на земјата, ќе има повеќе позитивни резултати за двете етнички групи што живеат во Македонија, или нејзините главни етнички групи“.

Интересно е зошто квислингите повеќе сакаат да зборуваат за митови и легенди, отколку за факти и за аргументи. А факт е дека Бушати многу јасно, во само една реченица потврди дека платформата постои, дека таа треба да се вметне во Уставот и дека Македонија ќе стане бинационална држава. Уште појасен беше Еди Рама, кој отворено кажа дека не се откажува од планот за Голема Албанија

и дека Албанија и Косово може наскоро да се обединат. Неговата дрскост и отвореност ги засрами дури и тие во Брисел, кои досега упорно молчеа и замижуваа пред националистичката реторика на Тирана, а во исто време силно притискаат да се формира квислиншка влада во Македонија базирана на платформа изработена во таа соседна земја.

Пред само две години, беше незамисливо некој јавно да го оспори Охридскиот договор, а не, пак, да зборува гласно за Голема Албанија и за обединување на албанските територии. Денес опасноста од Голема Албанија е реалност на Балканот, овозможена, пред сè, од Зоран Заев и од раководството на СДСМ. Овој предавник и неговата банда, кои сега ни се претставуваат како спасители, всушност им го сервираа на маса сценариото што сега заедно го реализираат.

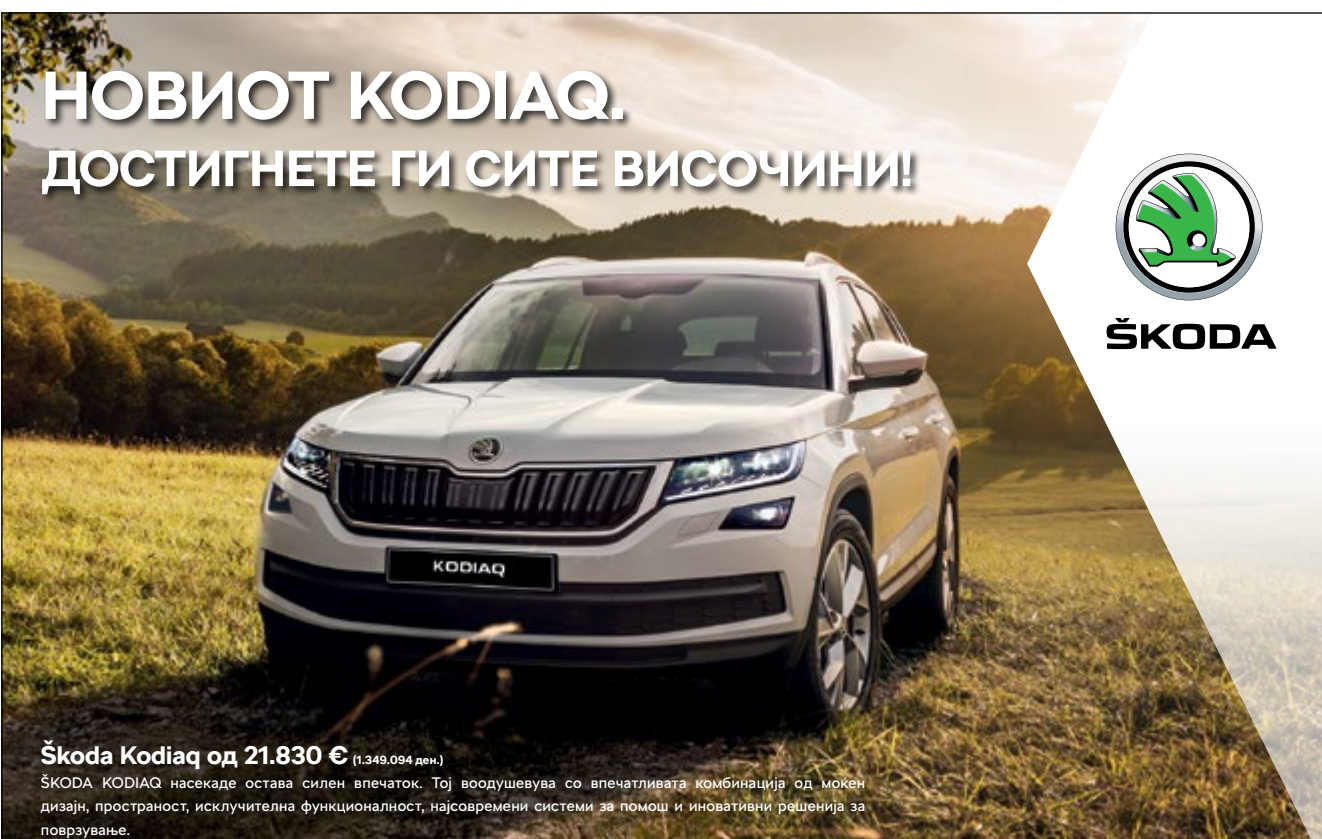
Така истиот тој лидер на СДСМ, со помош на неколку амбаса-

дори, криминалното подземје и со платениците на Сорос, од почетокот на кризата не прави ништо друго, туку ги уништува сите институции од витална важност и подготвува терен за распад на Македонија и за исполнување токму на овие големоалбански планови.

Лаком за власт и заблуден од ветувањата на „чадорот“, одбива да го чуе гласот на народот – тој што во оваа земја дава и одзема власт.

Колку и да е заблуден и опиен од желбата да седне на премиерското столче, во деновите што претстојат добро е некој да го отрезни и да го потсети дека секој што има намера да дејствува насилно врз Уставот и законите ќе се соочи со институциите. Подобро за него е тие да не потфрлат затоа што дури тогаш на улиците ќе се излее гневот на народот, кој без двоумење ќе застане во заштита на државотворноста. ■

НОВИОТ KODIAQ. ДОСТИГНЕТЕ ГИ СИТЕ ВИСОЧИНИ!

ŠKODA

Škoda Kodiaq од 21.830 € (1.349.094 ден.)

ŠKODA KODIAQ насекаде остава силен впечаток. Тој воодушевува со впечатливата комбинација од моќен дизајн, пространост, исклучителна функционалност, најсовремени системи за помош и иновативни решенија за поврзување.

www.skoda.mk

facebook.com/skodamacedonia

ПОРШЕ СКОПИЈЕ
Бул. Босна и Херцеговина 4
Скопје
тел: 02 26 26 266

ДЕ ЛУКС АУТО
ул. 500 бр.55
Кривопаланка
тел: 031 444 999

МКА АУТО
ул. Генерал Боро Поповиќ 66
Струмица
тел: 034 32 33 34

ЈОСИФОВ
Делешки 66
Битола
тел: 047 241 515

PORSCHE
MACEDONIA

ПРЕД СУДОТ ВО ВАШИНГТОН

ТУЖБА ЗА БЕЈЛИ
ЗА ДЕЛУВАЊЕТО
ВО МАКЕДОНИЈА

Џудишал Воч, организација која судски се справува со злоупотребите на американските државни институции, поднесе тужба во суд во Вашингтон против Стејт Департментот и агенцијата за развој УСАИД, наведувајќи дека двете агенции не доставуваат документи согласно законот за пристап до информации, а под сомневање дека преку американската амбасада во Скопје, спротивно на Виенската конвенција, се мешале во внатрешните работи во Македонија каде финансирајќи ги левичарските групи и проекти на СОРОС се обидуваат да ја турнат власта

Пишува | Наум Стоилковски

Џудишал Воч, конзервативната непартиска организација специјализирана за водење судски спорови против американските државни институции во ситуации кога овие се обидуваат да сокријат злоупотреби од јавноста, поднесе тужба против Стејт Департментот и УСАИД, Агенцијата за меѓународен развој, согласно Законот за пристап до податоци, а во врска со евиденцијата и комуникациите поврзани со финансирање и политички активности на Фондацијата Отворено општество – Македонија. Џудишал воч наведува дека „Македонската организација, дел од Фондацијата Отворено Општество на Џорџ Сорос, примила близу пет милиони долари од УСАИД од 2012 до 2016 година“.

- Тужителот Џудишал Воч има за цел да промовира транспарентност, интегритет и одговорност на владата и верба во владеењето на правото. Како дел од својата мисија, Тужителот редовно бара записи од федералните агенции во согласност со Законот за пристап до податоци. Ги анализира одго-

ворите на агенциите и ги објавува и своите наоди и бараните податоци, со што ја информира американската јавноста за тоа што работи нивната влада - стои во тужбата поднесена до судот.

Всушност, Џудишал Воч на 16 февруари од американскиот Стејт Департмент и од Американската агенција за развој УСАИД испрати барање согласно американскиот закон за пристап до информации, да им се обезбедат како се наведува „сите записи во врска со грантови, договори, исплати и фондови од Стејт департментот до Фондацијата Отворено општество – Македонија и со која било подружница на оваа фондација. Ова ги вклучува сите ба-

рања за исплата на фондови, проценки, евалуации, одобрувања на исплати и други записи меѓу кои било функционер, службеник или претставник на Стејт департментот и на агенцијата за развој УСАИД“.

Но, до денот на поднесување на тужбата, организацијата не ги добила бараните документи. Во тужбата се наведува дека ниту Стејт Департментот, ниту УСАИД не успеале да ги достават бараните документи или да покажат дека бараните документи се законски изземени од доставување, потоа не го известиле Џудишал Воч за опсегот за било кои од бараните материјали и документи за кои му се ускратува пристапот до бараните документи и причините

за тоа, како и дека Џудишал Воч, како тужител, може да ги обжали сите ускратувања од обезбедувањето на документите.

Џудишал Воч прецизно наведува дека ги побарале „Сите документи кои се однесуваат на сите грантови, договори или исплати од средствата од Стејт Департментот до Фондацијата Отворено Општество- Македонија и/или до организации подружници на Фондацијата. Ова барање ги вклучува и сите документи тирани барања за финансирање, исплата или слични документи, како и сите поврзани документирани комуникации меѓу сите одговорни, вработени или претставници на Стејт Департментот и сите одговорни, вработени или претставници на УСАИД“.

Потоа се бараат „Сите документи-рани комуникации меѓу кои било одговорни, вработени или претставници на Стејт Департментот и било кои одговорен, вработен или претставник на Фондацијата Отворено Општество- Македонија и/или било која организација подружница на Фондацијата. Ова подразбира и евиденцијата на повратната комуникација испратена од и до Американскиот амбасадор во Македонија Џес Л. Бејли“.

Од Џудишал Воч во тужбата наведуваат и дека ги побарале „Сите анализи или слични документи кои се однесуваат на политичките активности на Фондацијата Отворено Општество – Македонија и/или организација подружница на Фондацијата“, како и „Сите пораки пренесени преку СМАРТ системот на Стејт Департментот испратени од кои било владин службеник или соработник кој работи кај Шефот на мисијата во американската амбасада во Скопје, а се однесува на Фондацијата Отворено Општество – Македонија и/или организација подружница на Фондацијата“.

Според американските норми, државни службеници, вработените во амбасадата и во агенцијата УСАИД се обврзани да ги чуваат преписките кои ги имале во врска со доделувањето на грантовите, строго е забрането нивно бришење или уништување на пораките, писмата и севкупната кореспонденција кои понатаму се документираат. Џудишал Воч ги бара токму преписките кои се однесуваат на финансирањето на проектите и на Фондацијата на Сорос и на нејзините организации, и кои би покажале можни злоупотреби на буџетските пари на американските даночни обврзници, но и како се наведува, вмешување на овие државни агенции и американската амбасада во внатрешните работи на Македонија, спротивно на Виенската конвенција за дипломатски односи.

Џудишал Воч потсетува на информацијата која ја објави во февруари дека „Американската влада тивко троши милиони долари од буџетот за дестабилизација на демократ-

ски избраната, центро-десничарската влада во Македонија во дослух со левичарскиот милијардер филантропот Џорџ Сорос“, за што Џудишал Воч наведува дека поседува документација. „Амбасадорот на претседателот Барак Обама во Македонија, Џес Л. Бејли, тајно работел со соросовата Фондација Отворено Општество на упатување на големи суми американски долари, со цел вмешување на американскиот амбасадор во внатрешните политички работи, што е спротивно на Виенската конвенција за дипломатски односи“.

Во барањето детално се наведени организациите поврзани со Фондацијата Отворено општество – Македонија, за кои веќе течат истраги. Меѓу нив е организацијата „Ист вест менаџмент“, која неодамна доби еден од најголемите грантови на УСАИД, вреден 9,5 милиони евра, да го имплементира во соработка со Фондацијата на Сорос, и која беше поврзувана со сопругата на албанскиот премиер Еди Рама, Делина Фицо.

Меѓу наведените организации и во барањата до Стејт Департментот и до УСАИД, но и во тужбата во Вашингтон пред окружниот суд во Колумбија, САД, се наведува и соросовата ФОО-Македонија, но и организацијата- ќерка „Метаморфозис“ задолжена за поголем број проекти поврзани со медиумите. Се бараат податоци и за грантовите исплатени на медиуми, како што е „Плусинфо“ на Бранко Героски, порталот „Либертас“ поврзуван со Ацо Кабранов, агенцијата „Мета“, порталот „А1он“, веб-сајтот „Призма“, „Окно“, па следат „Центар за развој на медиуми“ кој ги пишува негативните извештаи за слобода на медиумите во Македонија, организацијата „Цивил“ која е и набљудувач на избори и медиум. Во тужбата на Џудишал Воч се наведени и барањата за информации кои се поврзани со финансирањето на „Хера“, „Контрапункт“, „НВО Инфоцентар“, „Центар за граѓански комуникации“, „Реактор“, „Младинскиот образовен форум“, „Граѓани за европска Македонија“, „АДИ“ и за низа други, од 1 јануари 2015 година до денес.

Организацијата која се бори против злоупотреби и за транспарентност на работењето на американските власти, заедно со објавата за поднесената тужба против Стејт Департментот и УСАИД, опишува на кој начин тајно функционира операцијата, за што како наведува извори од Македонија и од САД обезбедиле докази за истрагата која што е во тек.

„Фондацијата Отворено Општество основала и финансирала десетици левичарски невладини организации во Македонија за да ја турне конзервативната влада. Македонски владин претставник кој неодамна е интервјуиран од Џудишал Воч во Вашингтон, нив ги нарекува „Соросова пешадија“. Групите организираат младински движења, креираат влијателен медиумски простор и организираат насилни протести за да ги поткопаат институциите и политиките спроведени од власта. Една од група го финансирала преводот и издавањето на книгата „Правила за Радикали“ на Сол Алински во Македонија. Книгата е тактичко упатство за субверзии, нуди директни совети за радикални улични протести и го прогласува Луцифер за Прв Радикал“, наведува Џудишал Воч, кој потоа предупредува дека таа активност и натаму продолжува благодарейќи на американскиот амбасадор во Македонија.

„Благодарейќи на амбасадорот на Обама, кој не е променет од претседателот Трамп, 'Вујко Сем' продолжува со истурање на парите, па групите можат да продолжат да оперираат и да регрутираат, што го потврдуваат и изворите од Македонија и од САД“ додава Џудишал Воч.

Пред десетина дена истражителот на Џудишал воч, Вилијам Маршал, во деталната анализа за политичката криза и финансирањето на невладините организации во Македонија за „Американ тинкер“ повика претседателот на САД и неговата администрација да го отповика амбасадорот во Македонија, Џес Бејли. Маршал во анализата посочува дека целиот персонал во американската амбасада во Скопје, почнувајќи од амбасадорот, се тврдокорни левичари во калапот на Обама/Сорос и се цврсто решени да ја соборат македонската конзервативна влада.

- Џудишал Воч почна интензивна истрага во врска со ова прашање. Во меѓувреме, администрацијата на Трамп треба да го отповика амбасадорот Бејли – пишува Маршал, кој додава дека треба да се направи чистка во мисијата на САД во Скопје и да се запре финансирањето на организациите на организациите на гордиот, како што и самиот признава, поранешен нацистички соработник Џорџ Сорос.

Активностите на амбасадорот Бејли и финансирањето од УСАИД на соросовата фондација неодамна се најдоа под лупа и на американскиот конгрес. На 17 јануари годинава, сенаторот Мајк Ли испратил писмо до Бејли, барајќи да ги објасни врските на Стејт департментот со ФОО- Македонија. На 24 февруари, конгресмените Крис Смит, Луи Гомерт и други ја повикаа Канцеларијата за одговорност на владата (Government Accountability Office) да спроведе истрага и ревизија на активностите на Стејт департментот и УСАИД во Македонија, вклучително и за финансирањето на организациите на соросовата Фондација и потенцијалното вмешување во домашните политички прашања во Македонија, односно за кршење на Виенската конвенција.

IN THE UNITED STATES DISTRICT COURT
FOR THE DISTRICT OF COLUMBIA

JUDICIAL WATCH, INC.,
425 Third Street S.W., Suite 800
Washington, DC 20024,
Plaintiff,
v.
U.S. DEPARTMENT OF STATE,
The Executive Office
Office of the Legal Adviser, Suite 5.600
600 19th Street, N.W.
Washington, DC 20522,
and
U.S. AGENCY FOR INTERNATIONAL
DEVELOPMENT,
1300 Pennsylvania Avenue, N.W.
Washington, DC 20534,
Defendants.

Civil Action No.

COMPLAINT

Plaintiff Judicial Watch, Inc. brings this action against Defendants U.S. Department of State and the U.S. Agency for International Development to compel compliance with the Freedom of Information Act, 5 U.S.C. § 552 ("FOIA"). As grounds therefor, Plaintiff alleges as follows:

JURISDICTION AND VENUE

1. The Court has jurisdiction over this action pursuant to 5 U.S.C. § 552(a)(4)(B) and 28 U.S.C. § 1331.

2. Venue is proper in this district pursuant to 28 U.S.C. § 1391(e).

PARTIES

3. Plaintiff Judicial Watch, Inc. is a not-for-profit, educational organization incorporated under the laws of the District of Columbia and headquartered at 425 Third Street SW, Suite 800, Washington, DC 20024. Plaintiff seeks to promote transparency, integrity, and accountability in government and fidelity to the rule of law. As part of its mission, Plaintiff regularly requests records from federal agencies pursuant to FOIA. Plaintiff analyzes the agencies' responses and disseminates both its findings and the requested records to the American public to inform them about "what their government is up to."

4. Defendant U.S. Department of State ("State Department") is an agency of the United States Government headquartered at 2201 C Street, N.W., Washington, DC 20520. The State Department has possession, custody, and control of records to which Plaintiff seeks access.

5. Defendant U.S. Agency for International Development ("USAID") is an agency of the United States Government headquartered at 1300 Pennsylvania Avenue, N.W., Washington, DC 20534. USAID has possession, custody, and control of records to which Plaintiff seeks access.

STATEMENT OF FACTS

6. On February 16, 2017, Plaintiff submitted identical FOIA requests to both Defendants seeking access to the following records:

1. Any and all records regarding, concerning, or related to any grants, contracts, or other allocations and/or disbursements of funds by the Department of State to the Foundation Open Society- Macedonia and/or any of the Foundation's subsidiaries. This request includes, but is not limited to, any and all related proposals, requests for funding, assessments, evaluations, payment authorizations, or similar records, as well as any and all related records of communication between any official, employee, or representative of the Department of State and any official, employee, or representative of the U.S. Agency for International Development (USAID).

2. Any and all records of communication between any official, employee, or representative of the Department of State and any officer, employee, or representative of the Foundation Open Society- Macedonia and/or any of the Foundation's subsidiaries or affiliated organizations. This request includes, but is not limited to, any responsive records of communication sent from or directed to U.S. Ambassador to Macedonia Jess L. Baily.

3. Any and all assessments, evaluations, analyses, or similar records regarding, concerning, or related to the political activities of the Foundation Open Society- Macedonia and/or any of the Foundation's subsidiaries or affiliated organizations.

4. Any and all cables, teletypes, or other messages transmitted via the State Department's SMART system sent from any U.S. Government employee or contractor operating under the Chief of Mission's authority at the U.S. Embassy in Skopje that pertain to and/or reference the Foundation Open Society- Macedonia and/or any of the Foundation's subsidiaries or affiliated organizations.

For purposes of this request, subsidiaries and affiliated organizations of the Foundation Open Society- Macedonia include, but are not limited to, the following entities:

The Macedonian Civic Education Centre
The East-West Management Institute
The Association for Democratic Initiatives
The National Youth Council
Metamorphosis
Plusinfo
Meta
Libertas
A1 On
Nova TV
Makel
Prifms
Olan
The Media Development Centre
The Center for Civil Communications
The Macedonian Civic Education Center
HERA
CIVIL
IZLEZ
NVO Infocentar
Ploshad Sloboda (Freedom Square)
Kontropunkt
Faculty for Things You Don't Learn in School
Reactor
The Macedonian Center for EU Training

СДС без М да ти се „навлекле“ на пароними. Тоа се зборови што се многу слични еден на друг, барем звучно, но семантички имаат сосема друго значење. Такви се ЛАБАВО и ЛАВАБО, СТРУНА и СТРИНА. Чумо во СДС без М (бидејќи М или Македонија одамна не им прилега) станале зависни од оваа гласовна измама? Епа слушнете. Од каде доаѓа Доналд Туск, последниот гостин што ни кажа дека ќе го прифатат и поддржат секое решение што ние во Македонија ќе го донесеме? Да, тој е претседател на Европскиот совет, највисокото тело на ЕУ. А од каде доаѓа Карл Билд, освен што некогаш одамна бил поранешен премиер и МНР на Шведска? Да, тој е копретседател на Европскиот совет, ама за надворешни работи. Упс! Ама истиот тој да ти бил многу лут при одбивање. Прашајте го Иванов, кој за исфрустрираниот Билд стана „нерелевантен политичар“. Маки, настрана НВО, настрана шведски...

СОРОСОВИОТ ДИПЛОМАТ ВО НЕУСПЕШНА МИСИЈА

БИЛД САМО ГО „НАБИЛДА“ ГНЕВОТ КАЈ МАКЕДОНЦИТЕ

Пишува | Љујчо Цвејановски

Еволуција на европските политичари. Дали ова се случува во моментот во Македонија? Звучи преоптимистички, но факт е дека паралелно со дееволуцијата на дел од македонските колеги (тие што глумат левичари, а во партијата имаат саде по некој левучар) во државата ни се случува интересен процес.

Поведени од македонската криза, која толку многу ги засега затоа што е наша, нели, минатиот месец се изнагледавме редица европски дипломати. За дел од нив, како Могерини, на пример, знаевме што ќе кажат уште

пред да дојдат. Така и беше, Италијанката не ги изневери нашите очекувања и „удри“ лево, затоа што и не смее поинаку, ниту знае... По неа беше Хан. Австриецот десничар изненади многумина, ја поддржа прикаската на својата италијанска колешка (која, интересно, се римува со кокошка), но избегнувањето на изјава во камера, заминувањето со една бедна порака на „Твитер“ и уште победно, наместено интервју за „Канал 5“, само покажа дека Хан има срам и не може, ниту сака да го презентира јавно и пред сите.

Како и да е, по него следувахе истинска социјалдемократска екстаза, проследена со групни онанирања на

„Павел Шатев“. Очекувањата беа дека конечниот удар за „немиените“ доаѓа со најголемиот од посакуваните гости. Да, сета енергија и очекувања ги вложија во Доналд Туск. Тој, пак, арам да му е, слично како имењакот и речиси „презимињак“ Доналд Трамп, им донесе само горчина и силно разочарување. Таксиратот од посетата на човекот што требаше да ги прекине социјалдемократските маки и да ги внесе на „Илинденска“ б.б. одеќна надалеку. Можеби затоа што во меѓувреме истата таа адреса доби број, кој во меѓувреме го немаше. Слично како и многу, многу работи што во нивно време беа само пуста желба. Кредити, автомобили, станови, пензии, работни места итн.

ФАЛСИФИКУВАНА ОПТИЧКА ИЗМАМА ИЛИ САМО НЕУСПЕШНА ИЗМАМА СО ПАРОНИМ?!

По поразот што им го нанесе Туск на нивните „синокрвни“ очекувања, која беше поентата на посетата на Карл Билд? Се обидоа ли социјалдемократските стратегии повторно да го измамат народот, кој и така го сметаат за недоветен? Веројатно, но доколку е така, идејата уште од почетокот била инфантилна, сосема...

Ако ви текнува, Карл Билд, дојде како копретседавач на Европскиот совет за надворешни работи, една обична и по ништо посебна невладина организација, инаку основана и финансирана токму од Џорџ Сорос, т.е. Црниот Ѓорѓи (вистинското име му е Ѓорѓи Шварц). Арно ама, овде сведочиме на една диверзија, базирана на јазична категорија. Не дека на „Павел Шатев“ знаат за неа, но сакајќи или не, се навлекле на неа. Очајниците ќе се обидат на сè, нели.

Така, социјалдемократите се „навлекле“ на пароними. Тоа се зборови што се многу слични еден на друг, барем звучно, но семантички имаат сосема друго значење. Такви се ЛАБАВО и ЛАВАБО, СТРУНА и СТРИНА. Чуму во СДС без М (бидејќи М или Македонија одамна не им прилега) станале зависни од оваа гласовна измама?

За потсетување. Од каде доаѓа Доналд Туск, тој добриот, последен гостин што ни кажа дека ќе го прифатат и поддржат секое решение што ние во Македонија ќе го донесеме, ама сами? Да, тој е претседател на Европскиот совет, највисокото тело на ЕУ.

А од каде доаѓа Карл Билд, освен што некогаш одамна бил поранешен премиер и МНР на Шведска? Да, тој е копретседател на Европскиот совет, ама за надворешни работи.

Упс! Речиси исто. Разликата е што ова „здружение“ на Билд е едно обично европско НВО, ништо повеќе, ништо помалку... Можеби звучи исто, но не помина. Ниту во Македонија, што рекле оние „шарените“, или, подобро кажано, шареноглавите, кои, конечно, (барем во ерата на „Гугл“), за промена, треба да престанат да го потценуваат сопствениот народ. А тој, пак, треба да престане да го преценува капацитетот на социјалдемократските недоветни стратегии и јуришници. Така, „љубовта“ би била двострана, нели...

БИЛДОВОТО ПАТЕШЕСТВИЕ: ДОЈДЕ, ВИДЕ И ИФРИТ ЛУТ ЗАМИНА...

Кога зборуваме за Карл Билд, кој поради истиот „спонзор“, едноставно, мораше да му доде на помош на СДС без М и на неговиот актуелен мецена и сродна душа Еди Рама, зборуваме за искусен политичар, кој многу добро ги познава балканските констелации. Можеби токму затоа тој толку се извади од умот, силно се изненади и изнервира токму во Македонија? Како и да е...

Да, истиот тој Билд, кој во моментот е советник на украинскиот претседател Петро Порошенко, бил и специјален пратеник на ЕУ во војната во Југославија, а потоа и висок претставник во Босна и Херцеговина, за да замине на позиција специјален пратеник за Балканот во ООН. Да, Шведска меѓу првите го призна Косово, а Карл Билд е првиот министер за надворешни работи што го посети Косово по прогласувањето на независноста. Случајности, поврзани со естаблишментот на САД, нели...

Е, истиот тој Билд, кој откако Катица Јанева е целосно разголена, а нејзиниот „чадор“ и послушните амбасадорски „чадорџии“ се сосема разоткриени, сега мораше да дејствува по принципот „повикај пријател“ за да му дојде на помош на СДСМ без М. Веројатно не му било лесно, ниту, пак, очекувал ваков прием во Македонија. Зборуваме за човекот што одлично се сеќава на нашата држава во 90-тите, а ништо полошо и потоа. Мора да доживеал силен шок кога претседателот Иванов одби да се сретне со него.

Веројатно, за него ова било страшно. Вистински шок доживеал Шведанецот со норвешко потекло кога еден Македонец, макар бил претседател, нели, кажал не за средба со некаков втор човек на уште понекаква невладина организација. А тој дошол токму поради него. Затоа што средбата со Заев не може да промени ништо, со Села, Али и со Касами уште помалку. Во моментот, токму Иванов ги држи конците в раце. А конците се викаат мандат, кој го налага и Уставот врз кој прават глупости и толкувања. Сето тоа, пак, го поддржува многу, многу народ на улица, уште повеќе по дома. Викините, од кои потекнува Билд, сметаат дека кога ќе дојде крајот на светот, небото ќе им падне на глава. Веројатно, на 18.4.2017 година, барем еден дел од небото, паднал врз Карловата глава. Макар било и македонско...

КОГА ВЕ ИЗДАВА ЈАЗИКОТ, ИЛИ ПОРАКА НА „ТВИТЕР“

Колку и да се луѓето од север студени, јазикот е тој што ја откри врелината на лутината на Билд. На почетокот на денот се криеше зад своите пораки на „Твитер“, нова „финта“ на светските политичари. Да, знаат дека на истиот тој „Твитер“ никој нема да го види изразот на нивното лице, фацијалната експресија, црвенилото и нервозата, па пишуваат ли пишуваат по цел ден.

Така беше и со Билд, кој почна со патетични пораки на „Твитер“ за демократијата, ЕУ, парламентот и за неговата заглавеност и слично. Арно ама, кај Заев мораше да излезе и јавно да настапи, затоа што поинаку тоа и не би било поддршка.

- Македонија е предводена од Македонци, но Македонија сака да биде членка на ЕУ, односно да ги продолжи преговорите и јас лично ја поддржувам во тој процес со години. Тука е, секако, проблемот со името, но и други проблеми што треба да се решат. Постојат демократски стандарди што треба да се почитуваат, ако сакате да бидете дел од ЕУ - изјави Билд по средбата со челниците на СДС без М.

Ајде што се отвори и си ја кажа маката со нашето име, за која не дообјасни како таа кореспондира со „демократските“ стандарди на ЕУ, но Билд заборави и да ни дообјасни дали тиранската платформа е дел од тие стандарди? Дали и ЕУ има сличен пример кога две соседни земји ѝ кројат Влада, „програма“ и парламентарно мнозинство на друга држава? Овде наидовме на молк, целосен мрак. Не ја ни спомена, затоа што таа била лага. Така барем велат од СДСМ.

Не заборави да „протне“ и дека нашиот проблем бил во Уставот, ама од друга перспектива: „Устав, кој е усогласен со тој на ЕУ, а тоа понекогаш

може да претставува проблем, тоа ни е познато“, изјави Билд. Дали притоа мислеше на членот 90 од истиот тој Устав, чијашто безобразна недореченост се должи токму на неговите миленици од „Павел Шатев“, истиот Устав што не подразбира втор мандатар?

РАМА ПРОЗБОРУВА НИЗ ШИЛЕГОВ, ШИЛЕГОВ НИЗ БИЛД

Две „чуда“ се случија дента во Македонија.

Истиот тој ден кога во македонското Собрание се случи откровение и кога низ еден пратеник проговори соседен премиер, малку подалеку (40 километри од Скопје) еден ексевробирократ и сегашен раководител на НВО од Шведска проговори со речникот на врхушката на македонските социјалдемократи. Со јазикот на соросоидите, поточно.

Да, во парламентот преку Петре Шилегов прозборува албанскиот премиер Еди Рама. Така, како за Еди, така и прво за Шилегов во милата Македонија, тиранската платформа стана мит. Со истите зборови, очигледно, многу му се допаднале на Петрета. Арно ама, и двајцата утнаа.

Митот е куса епска творба, која, во основа, содржи вистина или верување. Митот ја претставува културата на еден народ или на едно општество. Под мит, често се подразбира лекција во форма на приказна што има длабока објаснувачка или симболичка резонанција за предлитературните култури, кои ја задржуваат и слават мудроста на нивните предци низ усните традиции на вештите раскажувачи. Литературата многу често ги презема темите и мотивите од митот и од фолклорот. Всушност, литературата потекнува од мит, кој потоа станал народна приказна. Со текот на времето, митовите се видоизменуваат и стануваат бајки, легенди и преданија. Со пренесувањето од колено на колено, митовите се основа за многубројни литературни преработки и тогаш прераснуваат во книжевни митови.

Како свети приказни, митовите секогаш се однесуваат на некои клучни, кризни, трансформациски мигови на човечката судбина. Митот е еден вид архетип на човечкото искуство со светот.

Најважното за Шилегов и за неговиот ментор и гуру Рама, во основата на митот секогаш лежи вистина. Настрана, тиранската платформа не може да биде мит затоа што е „стара“ само три месеци. За мит требаат векови, милениуми. Статива...

И додека Шилегов се преобразуваше во Рама (или драма) еден Шведанец доживеа иста таква, чудна или не, трансформација. Почна во Скопје, ескалираше во Тетово, а крешчендот го достигна на заминување од Полошко.

Соочен со силниот емотивен удар од неприемот и немањето средба со Иванов, Билд почна да се трансформира во Хајд уште во Скопје. Но додека во главниот град, нервозата само тлееше, вистинското лице го покажа во Тетово. Таму, по средбата со Ахмети, на прашањето за „корпата“ од Иванов, изјави:

- Срекен сум поради тоа бидејќи немам многу време, така што, дури и да сакаше да се сретнеме ќе немав време за таква средба бидејќи треба да се сретнеме со главните играчи на политичката сцена - рече нервозниот Билд.

За негова жал, иако нè смета за дел од неразвиените и нè гледа како некоја

Очигледно, воопшто не му било лесно на Билд, па мораше да си повтори и на заминување:

„Го напуштам Скопје по цел ден интензивни разговори со сите соодветни политички лидери. Следна станица е Белград“, напиша Билд на заминување, нагласувајќи, за инает, дека се сретнал со сите „соодветни лидери“. Добро „враќање“ за Иванов, нели. Малку пубертетлишка, ама како дел од Соросовата матрица, одлично составена...

Во тој момент, а и претходно, се случи обратната духовна трансформација. Како што Петре стана Еди, така сега Карл стана Петре. И сето тоа од само половина час дружба со него, Заев и Радмила на „Павел Шатев“?!

Не е ни чудо, што освен „враќањето“ кон Иванов и патетичните посланија за Уставот, името и ЕУ, ништо друго не остана по Билд. Веројатно, најтешко му било токму на „Павел Шатев“. Очигледно, имал тешка мака за да им објасни дека за да ја разрешат од страна наметнатата криза, ќе мораат да одат на нови избори... ■

НА МИЛЕНИКОТ НА ЗАПАДОТ
СЕ МУ Е ДОЗВОЛЕНО

ЕДИ РАМА СЕ ЗАКАНИ СО ВОЈНА

Албанскиот премиер Еди Рама, соочен со сериозна политичка криза во својата земја, се обидува со своите изјави и политички чекори во правец на Голема Албанија да предизвика верижна реакција која може да му донесе уште четири години власт. Соочен со сериозна опозиција и во сопствената партија, Рама повторно го користи стариот проверен рецепт на албанските политички субјекти на Балканот и во моменти на паника се фаќа за национализмот, за обединување на албанскиот етнички простор, за призренската лига како последно прибежиште и шанса за преживување. Албанските парламентарни избори се закажани за 18 јуни, Демократската опозиција го напушти парламентот и не се враќа во него без оставка на Рама и техничка влада, а лидерот на социјалистите со поддршка на западните партнери се занимава со внатрешните работи на Македонија, Косово, Црна Гора

Пишува | Горан Момирски

Најновите небулози на албанскиот премиер Еди Рама, кој директно ѝ се закани на Европската унија дека ќе се соочи со албанско-косовска унија и речиси сигурен нов конфликт на Балканот доколку европските интеграции координирани од Брисел запрат, имаат сериозен корен. На Рама не му е првпат да најавува менување на балканските граници. Во 2014 година тој најави слично сценарио, односно обединување на Косово и на Албанија. Веднаш потоа почна со реализација на заеднички дипломатско-конзуларни претставништва на двете земји

(Косово во својот устав се обврза дека никогаш нема да влезе во процес на обединување со Албанија), а лани, притиснат од европските лидери, ја повлече претходната изјава и најави дека за него Голема Албанија е застарена идеја која тој ја отфрла. Притиснат од заминувањето од премиерската позиција и, најверојатно, и од лидерската функција во партијата што ја води од 2005 година сега тој повторно се врати на старата идеја, унија меѓу Тирана и Приштина на која, веројатно, подоцна треба да се приклучи Тетово или Скопје, а подоцна и Превеза и Подгорица.

ЗОШТО МОЛЧАТ ФРАНЦИЈА И ГЕРМАНИЈА?

Пред Рама да биде прогласен за случаен човек во албанската и во меѓународната политика, секој аналитичар треба да знае дека тој својата последна закана и најава за обединување на Косово и на Албанија ги даде само петнаесетина дена откако во Париз се сретна со францускиот премиер Бернард Казенув со кого потпиша договор за стратешко пријателство на полето на одбраната и на безбедноста. Уште поважно е тоа што Рама во Париз беше поздравен како премиер на држава што има специјална улога во демократската стабилност на Западен Балкан. Официјален Париз до предавање на овој текст за печатење не реагираше на изјавите на своето протеже, кои се сè освен стабилизирачки. Официјален Берлин отиде уште подалеку од молчење, министерот за надворешни работи Зигмар Габриел замина во Тирана и на опозицијата, која демонстрира од февруари, индиректно ѝ порача дека мора да оди на избори, но и дека Рама ја има германската поддршка. Германскиот левицарски министер на десничарските политички противници на социјалистот Рама им кажа дека протестите и барањата

за техничка влада пред избори се апсурд и дека тие треба да се вратат во парламентот и да учествуваат на избори. Пораки кои се сосема спротивни од тие што ги слушавме за Македонија во последните години.

Зошто никој јавно не го нападна Рама за тиранската платформа? Зошто ниту еден сериозен европски политичар од првата лига, освен унгарскиот премиер Виктор Орбан, не му укажа на Рама дека се однесува како недоветен со креирањето на тиранската платформа? Зошто никој од европските лидери не му порача на албанскиот премиер дека не смее да дава одговори за внатрешни прашања за состојбите во Македонија, или за Косово и за тамошните избори. Ниту, пак, за состојбите во Црна Гора каде што, според него, Албанците двапати ја спасиле државата.

Во што е моќта на Рама да може да кажува сè што ќе му падне на памет, неговите пораки да бидат целосно во правец на дестабилизација на регионот, а повторно да остане миленик на големите европски сили. Врските со Сорос преку неговата сопруга, која е висок претставник во номенклатурата на Фондацијата Отворено општество, за кои пишуваат дел од македонските медиуми се само дел од мозаикот.

Навистина, како може да се случи човекот кој отворено се меша во внатрешните работи на сите свои соседи, во исто време со Франција да потпишува договор за стратешко партнерство во одбраната, а германски министри практично да учествуваат во неговата кампања за парламентарни избори. Голем број европски претставници во неврзан разговор остро ја критикуваат неговата улога во тиранската платформа, но јавно никој не се осмелува да каже што било против него. Одговорот на ова прашање е едноставен. Рама со нешто ги задолжил европските моќници или, пак, тој допрва ќе треба да ја одигра својата улога. Дали тоа ќе бидат прашања

поврзани со новите поделби на интересни сфери меѓу Русија и САД, дали темите за кои Рама може да биде корисен се во врска со енергетските проекти кои се планираат од западните земји, а во кои Албанија треба да има значително место, или, пак, се работи за нешто трето е помалку важно. Најважно е дека Рама е најмоќниот и најзаштитениот балкански политичар кому сè му е простено дури и кога повикува на менување на границите и, практично, најавува војна затоа што е јасно дека обединувањето меѓу Албанија и Косово ќе значи српска интервенција најмалку на северот на косовската држава. Колку и да е тоа непосакувана опција, секоја интервенција во Македонија во правец на анкетирање или припојување на т.н. албански територии или одржување референдум за независност на „Илирида“ ќе значи нов конфликт на Балканот.

ВИНАТА НЕ Е САМО КАЈ РАМА, ТУКУ И КАЈ НЕГОВИТЕ ЗАПАДНИ МЕНТОРИ

Шизофрената политика на Рама и неговата непостојаност, која зависи од нивото на политичкиот притисок со кој се соочува дома, се веќе загрижувачки. Но, уште позагрижувачко е однесувањето на Германија, Франција и на Британија, кои во последните години му даваат крилја на социјалистот, сликар и репрезентативец на Албанија во кошарка. И симпатичниот уметник, кој како градоначалник на Тирана се стекна со популарност и беше доживеан како нова енергија на албанската и на балканската политичка сцена, и луѓето што ги управуваат конците поврзани со него мора да знаат дека една работа е да се украсат фасадите на тиранските згради со резервите на бои од воените складишта, а сосема друга, многу покомпликувана, е да се води конструктивна политика во регионот во кој никој не може да биде шеф, најмалку човекот што во својот кабинет држи мапа од Голема Албанија. ■

■ Многумина иднината на Македонија и на регионот ја поврзуваат со политиката и со позициите на големите сили, пред сè, САД, ЕУ, Германија, Франција, донекаде и Русија. Како ќе се одрази на светот „дип стејт“ во САД? Очигледно е дека Трамп се соочува со сериозен противник, кој може да му ги помати визиите и политиката. Ќе настрада ли меѓународната заедница од внатрешните битки во САД?

ЧИЛИМАНОВ: Пред сè, можеме да кажеме дека со изборот на Доналд Трамп, Македонија и Балканот се спасија од една катастрофална разврска. Гледаме од постапките на СДСМ во Македонија со тиранската платформа, од изјавите на Еди Рама во Албанија, кумановскиот напад. Сето тоа води кон опасно потпалување на албанскиот национализам, чијашто реторика овие денови со ништо не се разликува од реториката на Милошевиќ од почетокот на 90-тите години. Да победеше Хилари Клинтон, да го добиевме Џон Подеста за државен секретар, ние денес, сигурно, ќе имавме многу поголема етничка криза во Македонија, а веројатно и во целиот регион.

Изборот на Трамп, од друга страна, е равенка со поголем број непознати. Се работи за човек што ако досега имал некаква политичка ориентација, таа била спротивна на ориентацијата на партијата преку која беше избран за претседател. Јасно е дека нема никакво искуство или контакти во водењето на државната администрација и е во отворена војна не само со Демократската партија и со поголемиот број медиуми во САД што ѝ се наклонети, туку и со бирократскиот апарат во САД, дел од разузнавачките служби, но и со добар дел од неговите – со луѓе од Републиканската партија – кои го третираат како натрапник. Сведоци сме и дека Трамп е подготвен во целост да се откаже од директни ветувања, кои ги даде во текот на кампањата, и тоа без око да му трепне. Доколку неговата гласачка база биде изневерена, може да се очекува дека нејзината реакција на следните избори ќе биде страшна – Американците не се познати по потпаѓањето во апатија – може да се случи да бидат избрани политичари во споредба со кои Трамп ќе биде прибран и умерен човек.

Но, да се вратиме назад на наш терен, досега е јасно дека поради отсуството на сојузници во бирократскиот систем на САД и отворената војна со партизи-

ЦВЕТИН ЧИЛИМАНОВ, НОВИНАР И АНАЛИТИЧАР

МАКЕДОНИЈА НЕ МОЖЕ ДА СИ ДОЗВОЛИ СОРОСОИДНА ВЛАДА

Едноставно, светот веќе не може да поднесе натамошно спроведување на идеите на луѓе како Сорос во економијата, општеството, социјалните теми, културата, дури ни на краток рок, и секое давање власт на негова опција потоа служи како неисцрпен пример зошто веќе никогаш не треба да им се даде власт. Но, сепак, последиците од ваков експеримент би биле, навистина, премногу сериозни за кривка држава како Македонија за да можеме да си го дозволиме, вели Чилиманов

раниот државен апарат, вклучително и во Стејт депарментот и во УСАИД, Трамп досега не направи некој кадровски чекор во дипломатската служба, која, буквално, стои со стотици празни функции и е оставена без никакви директни инструкции од Белата кука. Гледаме дека некои од дипломатите продолжуваат да си тераат своја политика, веројатно надевајќи се дека Белата кука нема да го забележи тоа, или дека е презафатена за да се занимава со Македонија, Албанија, Унгарија, Кенија, Колумбија и со сите други држави од кои деновиве доаѓаат фрапантни информации за тоа како партиски и политички се злоупотребувала дипломатската служба на САД во времето на Обама. Сметам дека оваа ситуација не може да потрае долго и дека најдоцна до есента ќе имаме многу појасна слика за тоа кои се политичките инструкции што ќе доаѓаат од Вашингтон. Ова е особено важно ако знаеме дека албанскиот политички фактор во Македонија, буквално, е неспособен самостојно да донесе одлука и му е неопходно да му се каже што да прави. Блефовите на

СДСМ дека Бејли или Марк Тонер зборуваат во име на Трамп, очигледно, не поминуваат и ова е еден период во кој сите сме во позиција на исчекување да се искристализираат односите во САД, односите на САД со Европската унија, НАТО и со Русија, а потоа и ние да се приспособиме.

■ Ти си дел од СОС. Од тој аспект, колку сметаш дека системот изграден од Сорос има сила да продолжи со своите активности во Македонија и во регионот, откако меѓународната јавност стана свесна за неговите активности во правец на „отворено општество“ во кое, на пример, сите бегалци од Азија и од Блискиот Исток и од Африка можат да дојдат во Европа?

ЧИЛИМАНОВ: Во текот на работата на „Стоп операција Сорос“, како и на претходната истражувачка работа за документарниот филм „Светот по Сорос“, повеќе пати и самиот се фрапирал од тоа до кое ниво е радикализирана неговата струја на левичарската идеја и тоа колку упорно и фанатично ја спроведува својата политика, дури и кога

оди директно на штета на преостанатите левичарски политички партии во западниот свет. Имав можност да слушнам директно од Соња Лихт, поранешна долгогодишна директорка на фондацијата на Сорос во Србија, дека на светот му е потребна глобална влада, која ќе врши прераспределба на ресурсите од побогатите држави кон посиромашните (претпоставувам таа влада ќе биде водена од одобрените активисти на НВО). Имав можност да видам копирани, клонирани ликови, препознатливи од политичките проекти на Сорос во Македонија, како дејствуваат во Србија, Унгарија, Хрватска... Разговараме со улични активисти против планот за развој на Белград, кои настапуваат со идентична, клонирана реторика како демонстрантите против „Скопје 2014“. Неодамнешните протести во полскиот Сејм беа идентични на обидот на СДСМ и на Сорос за упад во Собранието на Македонија во 2012 година. Во Унгарија организираат протести против споменик за кој тврдат дека ширел унгарски национализам, кои се слични на протестите во Скопје. Да не зборуваме за

извештаите за слобода на медиуми и на судство, повеќе европски држави што не се по волја на организациите финансирани од Сорос и од администрацијата на Обама, како што се „Фридом хаус“ и „Хјуман рајтс воч“. Овие извештаи се, буквално, препишуваат еден од друг, а само се менува името на државата. Во нив нема забелешки за физичките напади и за заканите врз десноориентирани новинари, но во детали се опишува секој остар коментар што некој го напишал на страниците на „Фејсбук“ на левите новинари. Според овие извештаи, функционално неписмената Катица Јанева е врвен обвинител, но остатокот од судството не чинело.

Во моментов сме сведоци на глобална кампања на медиумите, невладините организации, владите и на меѓународните институции, кои ги води Сорос или врз кои има влијание, да се воведат целосни ограничувања на слободата на говор, со формирање тела што ќе решаваат што е факт, а што не, и кои ќе можат да забрануваат профили на „Фејсбук“ и на „Твитер“, кои не им се по

ИНТЕРВЈУ

волја. Значи, тоталитарниот карактер на оваа форма на левицата, просто, извира од секоја нивна идеја, постапка и проект.

Но, сигурно, најзабеганиот проект им е бегалската криза. Денес, буквално, имаме ситуација во која за да прошверцуваш група од 200 до 500 емигранти во Италија доволно е да отпловиш од некое либиско пристаниште со каков-таков брод и по неколку километри да пратиш сигнал дека си во неволја за да дојде брод на некоја од неколкуте невладини организации, делумно финансирани од Сорос, а делумно од меѓународни организации, кои ги собираат емигрантите и ги носат до Италија. Мапата на овие таканаречени „спасувања“ на отворено море покажува дека огромен број од бродовите се „спасени“ непосредно на брегот на Либија, но мигрантите не се враќаат во Либија, за која се смета дека не е безбедна, туку се носат во Италија, а оттаму, се знае, го фаќаат патот до Германија, Шведска, Холандија или Британија. Се работи, пред сè, за целосна измама, за голем бизнис, но и за сериозен проект за демографска трансформација на Европа. Нашето претходно искуство, со војната во Косово, нè учи дека најхуман пристап е бегалците да се сместат во најблиската безбедна земја во соседството, тоа беа Македонија и Албанија, и потоа да се вратат во своите домови, штом ќе запре војната. Тоа, меѓу другото, се прави и за да не се награди армијата што ги избркала од нивните домови, бидејќи ако ти си диктатор на некоја земја и можеш етнички да исчистиш една група, а потоа таа без проблем комплет да биде примена во Германија, со тоа се охрабрува некој друг диктатор да го направи истото. Доколку стане јасно дека враќањето на бегалците во Сирија на Асад е невозможна мисија, здравиот разум сугерира дека најкоректно е да се изврши притисок тие да бидат примени во некоја од фантастично богатите арапски држави каде што ќе бидат згрижени во сродна културолошка средина. Но, левицата предводена од Сорос промовира една приказна дека САД и Европа имаат долг да ги примат овие луѓе, и тоа во неограничени количества. САД, се разбира, на ова реагираа со изборот на Трамп, кој одбива да прими бегалци, но сведоци сме дека во Европа, социјалистичките држави и Германија под Меркел инсистираа на отворени граници (сетете се на солзите на шведската министерка кога најавуваше дека, сепак, ќе мора да се затвори границата). Ова барање има некоја политичка логика за левицата - таа смета

дека овие емигранти набргу ќе станат државјани, а потоа и верни левичарски гласачи, во согласност со коментарот на Брехт дека, можеби, е време Владата да си избере (увезе?) нов народ. Но, засега, политичката реакција на емигрантската криза, која во голема мера ја поттикна и ја охрабруваше Сорос, во поголемиот број држави во Европа и во САД, е граѓаните да се определат да гласаат за националистички партии, само за да се спасат од налудничавите идеи на левицата. Извесно е дека Британија ќе останеше членка на ЕУ да не беше изложена на секојдневни снимки од отворените, распарталени европски граници и на сега веќе секојдневните терористички напади. Значи, соочени сме со крајно радикална, фанатизирана политичка опција, која притоа е и автодеструктивна, се уништува самата себеси, бидејќи последиците на спроведувањето на нејзината политика се толку тешки и доаѓаат толку бргу, што политичката казна е брза и целосна и левичарските партии што ги следат идеите на Сорос забрзано губат на изборите. Не некој начин, јас дури и би сакал да видам што ќе се случи ако во Македонија се формира влада што ќе биде лојална на Сорос. Доколку таквата влада доследно го слуша својот политички шеф и ја отвори границата, што, очигледно, е фикс-идеја на Џорџ Сорос, последиците за кусо време ќе бидат толку катастрофални, не толку за нас колку за политичката слика на Европа, што може да се случи во следните два-триесет години никому да не му текне да им дозволи на левичарите да дојдат до власт кај нас. Едноставно, светот веќе не може да поднесе натамошно спроведување на идеите на луѓе како Сорос, во економијата, општеството, социјалните теми, културата, дури ни на краток рок, и секое давање власт на негова опција потоа служи како неисцрпен пример и потсетник зошто веќе никогаш не треба да им се даде власт. Но, сепак, последиците од ваков експеримент би биле, навистина, премногу сериозни за крива држава како Македонија за да можеме да си го дозволиме. Затоа и работиме, преку СОС., преку сите средства што ни се на располагање, да ја информираме како македонската, така и меѓународната јавност за злоупотребите што се вршеа тука во време на администрацијата на Обама и кои сè уште се вршат од страна на повеќе европски држави, за манипулациите со парите за „демократски развој“ и за градење „граѓанско општество“, а кои, всушност, отидоа за водење насилни протести и за зомбифицирање на една идејно мртва опција

како што е СДСМ, и за опасностите што оваа опција ги носи на меѓуетнички план, на планот на регионалната и на европската стабилност.

■ Има ли шанси „чадорот“ да преживее во новите односи на силите во Европа?

ЧИЛИМАНОВ: „Чадорот“ и досега покажа голема моќ за манипулирање и за приспособување, така што и покрај сериозните удари што му се зададени во САД и во Европа, сè уште е далеку од откажување. Сведоци сме дека сериозни делови од американската администрација се однесуваат како Обама сè уште да е претседател, а Хилари државна секретарка. Но, јас сум оптимист дека, сега, кога политичарите што го сочинуваат „чадорот“ мораат да ја водат борбата на својот домашен терен, во Лондон, Вашингтон, Рим, Париз, Берлин, дека капацитетот за вршење злоупотреби во земји како Македонија им е многу помал. Тоа, секако, ни дава време да здивнеме и да се подготвиме за следните чекори, пред сè, со поврзување со нови потенцијални сојузници на запад, со кои би можеле во иднина поуспешно да парираме и да се спротивставуваме.

■ Најсилните земји-членки на ЕУ се залагаат за заедничка политика, а, во суштина, тераат своја национална и државна агенда во обид да ги заштитат своите интереси. Понекогаш дури и пратеници од иста земја имаат дијаметрално спротивни гледишта за работите овде кај нас иако се дел од големи коалиции на власт, кои треба да имаат заедничка позиција (ЦДУ и СПД). Може ли Брисел да говори со еден глас имајќи ги предвид искуствата од лани и од пред тоа?

ЧИЛИМАНОВ: Неодамна бевме сведоци на една бизарна ситуација во која Федерика Могерини, која номинално е шеф на дипломатската и на безбедносната служба на Европската унија и би требало да зборува во името на целата ЕУ, му упати директно барање на претседателот Иванов да му даде мандат на Зоран Заев и притоа најави дека за ова нејзино барање ќе расправала пред министрите за надворешни работи на ЕУ в понеделник, а пред целиот Европски совет, значи премиерите и претседателите на ЕУ, в четврток. Иванов ладно ја одби. Помина понеделникот, и немаше никаква реакција од Брисел, никаква информација, некој министер да ѝ се придружи на Могерини, ништо такво. Помина и фамозниот четврток, пак ништо. Поминаа повеќе понеделници и четвртоци оттогаш и повторно

ништо. Во Македонија потоа дојде и претседателот на Европскиот совет, Доналд Туск, од десноориентирана полска партија, кој не го повтори барањето на Могерини. Напротив, рече дека македонските партии треба самите да се договорат што и како ќе прават понатаму. Тоа јасно покажува дека Европа не зборува со еден глас. Социјалистичките политичари, а Могерини е една од нив, доаѓајќи од социјалистичката партија на Матео Ренци, која е клучен дел од „чадорот“ на Заев, си навиваат за својата сестринска партија и се обидуваат да ѝ помогнат на секој чекор. Притоа гледаме дека слични барања како тие на СДСМ, за формирање техничка Влада пред избори, не поминуваат кога ќе ги постави десна опозициска партија како што е албанската Демократска партија, а кога отстапката значи оставка на социјалистички премиер како што е Еди Рама, тогаш европската дипломатска служба не е загрижена за маните во албанската демократија. Социјалистичките партии историски имаат интернационалистички карактер и меѓусебно си помагаат на ваков начин. Од друга страна, десните партии ја немаат таа традиција на заемно помагање и соработка за да ги донесат своите сестрински партии на власт. Гледаме дека СДСМ соработува со социјалистичката партија на Албанија, со Рама, или, пак, со сродните партии во Грција и во Бугарија, додека такво ниво на соработка меѓу десните партии во регионот е незамисливо, не само за Македонија. Напротив, десните често знаат да потпаднаат под вештите подметнувања од страна на левицата, која сега води кампања преку која инсистира европските десничари да се откажат од, на

пример, унгарската десница Фидеш и од Виктор Орбан, а притоа нема такви повици за слични леви политичари како што е словачкиот Роберто Фицо, кој, исто така, одбива да прими бегалци и дава изјави дека исламот нема што да бара во Словачка. Значи, европските политичари брутално и вулгарно ги политизираат инструментите на ЕУ за да ги задоволат своите тесни партиски интереси. Нам, како жртви на грчките злоупотреби на овие институции, тоа воопшто не ни доаѓа како некое изненадување. Но, неопходно е да се повторува одново и одново: единствената поддршка што ја добива СДСМ доаѓа од социјалистички политичари, кои во моментот ја водат европската дипломатска служба, германското МНР и уште кусо време холандското МНР. Од другите политички струи во Европа доаѓа или блага поддршка за ВМРО-ДПМНЕ, или сме целосно игнорирани како прашање што не е интересно и не претставува никаков проблем. Оттаму, не гледам дека сојузниците на СДСМ ќе бидат доволно силни за да испровоцираат санкции за одделни политичари во Македонија, особено не откако веќе не можат да сметаат за поддршката на САД.

■ Москва не се откажува од „Турски тек“ што многумина го сметаат за причина за кумановските настани. Официјалниот став на Брисел е против сите нафтени и гасни јазли што ќе го зголемат влијанието на Русија и монополот на руските енергенти. Во исто време Германија дозволи изградба на „Северниот тек 2“, кој ќе значи апсолутна зависност на Европа од руските енергенти. Може ли Ма-

кедонија да биде долгорочно жртва на глобалните битки за енергетски ресурси?

ЧИЛИМАНОВ: Прозападната ориентација на Македонија, исто така, значи и отвореност за слободна трговија, која е водечка западна вредност. Македонија мора да биде отворена за проекти како што се кинеските инфраструктурни инвестиции и рускиот гас, особено ако имаме предвид дека западните земји, кои со децении имаат неприкосновена контрола врз Балканот, сè уште со прст не мрднаа да обезбедат алтернативно енергетско снабдување на регионот (нуклеарка, ЛНГ терминал). Крајно е цинично кога американската амбасада во Скопје промовира екопроекти да се крене свеста дека воздухот во зима ни бил загаден, а во исто време ја блокира гасификацијата, која, реално, може да ни го исчисти воздухот. Доколку Западот понуди инфраструктурна и енергетска алтернатива, и тоа веднаш, одлично. Доколку не е во состојба да ја понуди, нема право да протестира ако ние самите си ја најдеме на друго место.

■ Очигледно е дека СДСМ не сака избори со оглед на драматичниот пад на рејтингот по прифаќање на платформата од Тирана. Кој е излезот од македонската криза? Има ли реална опасност за конфликт во Македонија?

ЧИЛИМАНОВ: Јасно е дека сме во пат позиција. На СДСМ му е јасно дека ја нема поддршката на „чадорот“ за да ја протурка тиранската платформа во Собранието. Од друга страна, сè уште има остатоци од „чадорот“ што го храбрат да го стори тоа, пред сè имајќи предвид дека СДСМ самиот се доведе во ситуација да нема каде. Или

ќе надвлее, или ќе мора да одговара за сето тоа што ѝ го направи на својата земја, како политички, така и кривично. Претпоставувам дека сега, можеби, му е и криво што не ја прифати понудата за амнестија од претседателот Иванов кога можеше. Доколку продолжи со проектот на трансформација во мултиетничка партија, СДСМ може, можеби, да добие дополнителни гласови од етничките Албанци, но со сигурност ќе се соочи со раскол во партијата каде што тиранската платформа е крајно непопуларна, со фракционерство и со формирање нова лева политичка опција, особено имајќи ги предвид актуелните анкети, кои покажуваат дека продорот кон албанските гласачи СДСМ го чини повеќе, отколку што му носи нови гласови. Сегашниот собраниски состав не е репрезентативен на гласачко тело, Албанците се помалку застапени, откако самите му отстапија дел од своите гласови на Заев во замена за шарени ветувања, за кои и самиот Заев сега вели дека нема да може да ги реализира, затоа што нема да има двотретинско мнозинство. Замислете само на колку стаклени нозе би почивала евентуална Влада на СДСМ со некоја од тиранските партии – на дадено ветување дека ќе ја исполни тиранската платформа, но воедно и на надежта дека ВМРО-ДПМНЕ ќе спречи да се реализира тоа ветување! СДСМ како намерно да се обидува да потпали меѓуетнички пожар со ваквите недоносени и недоковани политички калкулации. Навистина единствено разумно и реално решение е да се оди на нови избори, но очигледно е дека СДСМ сè уште не е дојден до ова сознание, и ќе биде потребно да почекаме уште малку да се свести за ситуацијата во која се наоѓа. СДСМ ѝ направи една многу лоша услуга на Македонија со тоа што најдиректно ги вмеша САД и европските држави во решавањето на нашите внатрешни политички прашања. Политичкиот хаос што сега владее во САД и во ЕУ дополнително нè дестабилизира и води до тоа да не можеме да пресечеме.

■ Сè погласни се најавите за голема коалиција, која треба да ја подготви земјата за евентуалниот бегалски бран и да ја стабилизира државата на подолг период.

ЧИЛИМАНОВ: Предлогот за голема коалиција е неодржлив на подолг рок. Можеби е можна некаква влада што ќе има обврска да ги организира предвремени парламентарни избори, со цврсто договорен термин за нивно одржување. Но, и за тоа партиските лидери треба што поскоро да седнат и да разговараат. ■

ВЕЛИГДЕН

Пишува | **Ацо Сџанковски**

Овој верски празник е најголемиот во западната цивилизација. Тоа е празник над празниците, тоа е момент на триумф на животот над смртта.

Да беше тоа некој историски настан со претензии за некаква моќ или влијание, да беше тоа некој мамбо-џамбо проект или илузионистички трик во театарски стил, што многу измамници и факири го правеле во тие древни времиња, сигурно, овој, навистина, велик ден би исчезнал, би бил одвеан од ветриштата на историјата како песок во пустина.

Но, оваа човечко-цивилизациона, а, пред сè, религиозно-мистична меморија е сосема означена од овој ден, од овој настан, од Воскресението Христово.

Зошто, како можеле пред тоа, пред Воскресението, така би можело и потоа, и така, до бескрај, заробени во еден систем на тотална утилитарност и затапена патетика.

Или во еден ужасен и злобен свет, каде сè што ќе се роди, веќе е осудено на крај и на смрт и исчезнување.

А, можеби, и неутешноста и фаталната трагичност, која ги крши илузиите на добрите моменти во животот.

Има многу причини за ултимативната потреба од овој најзначаен феномен во животот на човекот, а тоа е бесмртноста.

Да се освои бесмртноста, треба да се победи светот. Тоа значи дека волјата на Воскреснатиот може да ги промени физичките закони и да влезе во еден натприроден вид егзистенција.

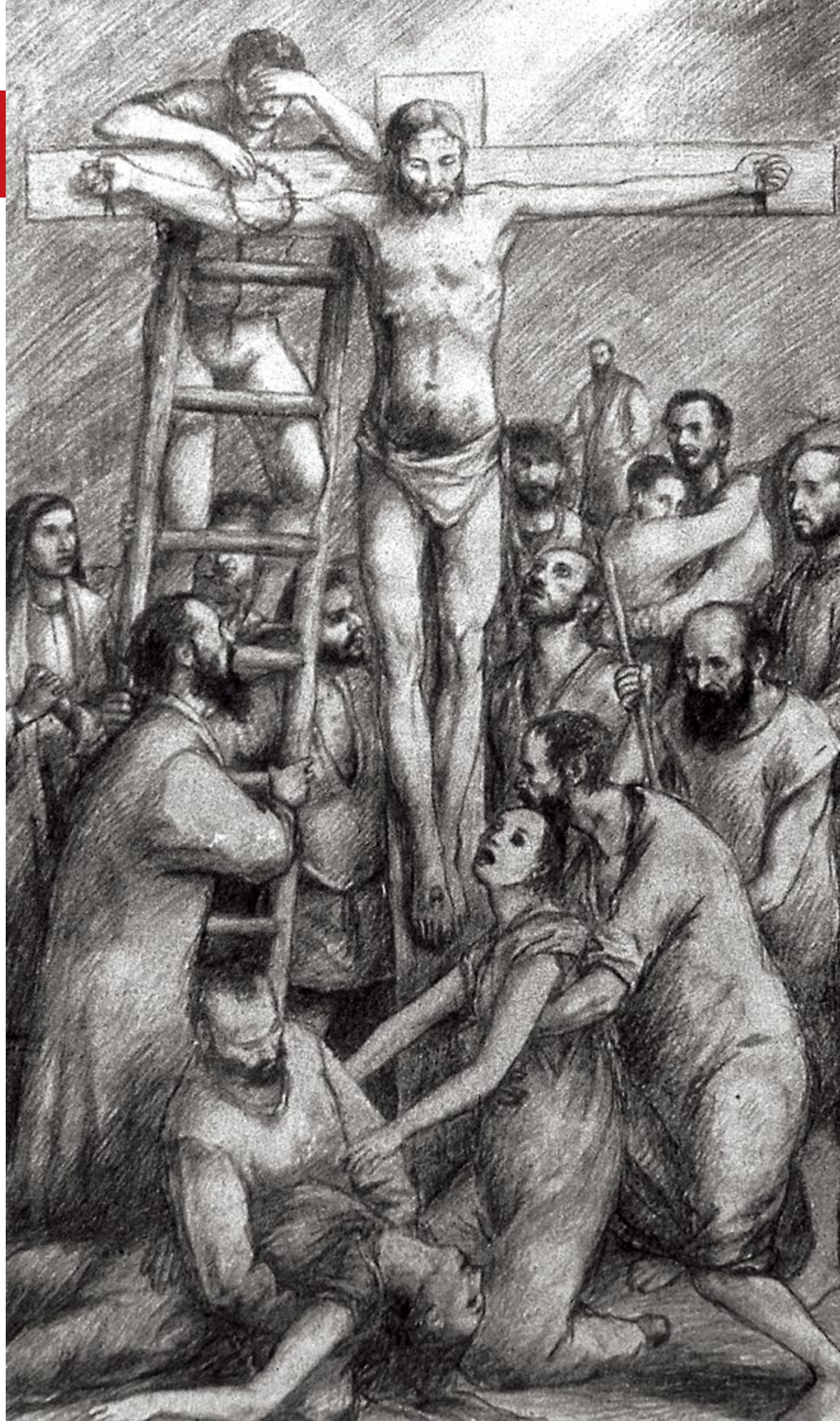
Тоа го може само Бог, зошто токму тој ги создал сите тие закони на природата, кои станале универзални и непроменливи токму по волјата негова. Оваа Божја волја е најсилниот физички закон, а тоа е самиот постанок на универзумот во сите негови модалитети, структури и форми и, на секој план, почнувајќи од глобалните макропланови на вселената, па до најнеочекуваните универзуми на микрокосмосот, и сè така до душевните констелации на народите, па сè до најделикатните и најскриените катчиња на осамената и тажна душа на некоја личност.

Впрочем, непоимливи се тие капацитети, што можат, кога сакаат, да направат нешто што сите го гледаме како чудо.

И многумина не веруваа и се однесуваа како да сонувале, па со време го заборавиле сонот. Но, блажени се оние што се соочија и веруваа.

И видоа дека мудрите преданија, наследени од пророците, вистинити беа. И запомнија, што виделе при здрав разум и отворени очи и веруваа во вистината над вистините.

А, нивната вера беше силна, па и во гибел да одеа, со радост

КОЛУМНА

страдаа за да сведочат и да останат во вистината.

Зошто, што ќе ви е светот, ако тој свет не е со вистината? Зар таков илузорен и празен свет да ви биде радост и среќа? Зар свесни за празните паравани на лажните задоволства ќе се утешите кога ќе сфатите дека сте само роб, закован за мачното весло на галијотската прокоба, дека сте веслач на галијата на смртта и уништувањето?

Сигурно не, зошто за таков лажовен живот, смртта е награда, а, сепак, стравот од неизвесноста и непознатото е толку голем, што сè ќе поднесеме за само уште еден здив.

Ете, затоа страданието Исусово, за да искуси и соодветно да поправи сè што пропаднало без неговото целовремено покровителство.

Еднаш бевте препуштени сами на себе и пропаднавте со предавство. Ве прелажа душманот на вашиот Отец и оттогаш паднавте во царството на смртта.

И останавте таму заробени со милениуми, неспособни ниту некогаш да спасите, ниту, пак, сами да се спасите себеси. Создаваат паралелни култови и мистични системи за да излезете од тој пеколен лавиринт, но залудно. Нечестивиот секогаш ќе се појавеше таму, каде што вие ќе создадевате култ за да избегате од него.

На крилјата на илузијата, а како тоа ќе го сторевте, кога токму тој, од кого сакате да избегате, е кралот и творецот на илузијата.

Понекогаш сето тоа знаеше да се претвори и во забава. Агонија и екстаза, прикаски за совршенството, митови и легенди за големите херои и идеи. Но, на крајот, тагата останува и полека се претвора во нескротлив очај.

Зар сето тоа нема да го трогне Отецот, гледајќи како Неговите рожби се мачат во несносен пекол? Зар да се постои во

блаженство и невидена радост, додека децата се печат во фурните на адот?

Зар сето тоа залудно или од омраза е создадено, за да ѝ се препушти на гибелта така едноставно?

Затоа и Бог се инкарнира во човека и во најконцентрирана форма го прими на Себе целиот пекол на животот.

Кој би рекол? Се прашуваат циниците, во чиешто души демоните влегуваат и излегуваат како во разбојничка крчма. Нивниот поглед на светот е потполно небитен и непродуктивен, но, ете, решиле да си дадат на значење.

Сето тоа е, всушност, едно бесловесно и неумерено пумпање на сопственото его, а, кутрите, не знаат дека колку е поголемо егото, толку во него има повеќе место за демони.

Затоа светите луѓе имаат его – „нула“ или „Ego – Zero“, па без овие вознемири од нечестивите сили лесно ја гледаат и следат вистината.

И токму тоа Бог им го покажа на луѓето, кога во личноста на Исуса Христа одеше по земјата и го живееше животот на луѓето, на оние што го препознаа и му се поклониле низ љубовта и вистината, но и на оние што се уплашија од него и го намразија и го предадоа и на маки неподносливи го ставиле и го распааа и со тоа мислеа дека точка ставиле на овој вознемир, кој не им даваше спокоен сон на поклониците на моќта, на ѓаволот.

Дури и карпа на неговиот гроб наслониле, а и стража за секој случај ставиле, да не би случајно неговите следбеници некоја измама направиле.

Но, тој воскресна, и покрај сета претпазливост на силите на злото. Тој воскресна во голем стил и сите возљубени во Бога ги привеле кон животот за век и веков, амин. ■

ТИЕ ШТО САКААТ ДА ЖИВЕАТ ВО ЦЕНТАР, ТРЕБА ДА ПЛАТАТ МНОГУ ЗА ТОА

Најатрактивни, а со тоа и најскапи, општини за купување стан остануваат Центар и Карпош. Доказ за тоа е информацијата дека минатата година во Центар била забележана и најскапата продажба на стан од 225 квадратни метри за кој биле платени астрономски 425.000 евра. Ова воедно е и продажба со највисок износ во 2016 година. Што се однесува, пак, до најскапоплатена станбена зграда лани, тоа била зграда во Сопиште, со површина од 6.397 квадратни метри, која била продадена за рекордни 1.703.434 евра

Пишува | Александрија Сивковска

Во земјава интензивно се градат станови. Таму каде што до вчера било полјана, денес е комплекс згради. Каде и да се свртите, може да видите станбени згради завршени или во фаза на изработка. Понуда на станови има, дури и преголема. Сепак, цените на квадратен метар станбена површина остануваат исти, за некого и недостижни. Тие што, сепак, ќе одлучат со купување стан да си го решат животното прашање за обезбедување сопствен дом, за реализација на тоа се задолжуваат кај банките, кои почнаа да нудат кредити со примамливи, намалени каматни стапки. Вака или така, важно е само да се обезбеди сопствен покрив над главата.

Анализата на терен покажува дека продажбата на станови е намалена, но тоа не влијае многу врз цената, која засега не е променета, дури бележи и благ пораст. Најатрактивни, а со тоа и најскапи општини за купување стан остануваат Центар, Аеродром и Кар-

пош. Доказ за тоа е информацијата дека минатата година во Центар била забележана и најскапата продажба на стан од 225 квадратни метри за кој биле платени астрономски 425.000 евра. Ова воедно е и продажба со највисок износ во 2016 година. Што се однесува, пак, до најскапоплатена станбена зграда лани, тоа била зграда во Сопиште, со површина од 6.397 квадратни метри, која била продадена за рекордни 1.703.434 евра. Што се однесува до купопродажба на деловен простор, највисоката регистрирана купопродажба на деловен простор лани била со површина од 7.611 квадратни метри во реонот на Универзална сала во износ од 4.130.000 евра.

Надлежните не го откриваат идентитетот на купувачите. Според Регистарот на цени на Катастарот на недвижности, најевтино продаден стан од 72 квадрати е евидентиран во септември минатата година во Штип, по цена од само 2.000 евра.

Сумирано на годишно ниво, во 2016 година биле регистрирани 16.667 продажби на недвижности со вкупен промет од околу 500 милиони евра.

Годинава, пак, почна неповолно за понудувачите на станови. Имено, според Агенцијата за катастар, во првите три месеци од годинава се продадени 51 новоизграден стан, што е намалување во однос на четвртиот квартал од 2016 година. Катастарот во првите три месеци од годинава бележи намалување на бројот трансакции со недвижности генерално, односно пад од 51,4 отсто во споредба со истиот период лани. Запишани се вкупно 2.590 трансакции, што е најмал број за еден квартал од воспоставувањето на Регистарот на цени и закупнини. Најмногу трансакции се регистрирани во март, 1.040, а најмалку во јануари, 613, што е најмал број за еден месец од воспоставувањето на Регистарот.

■ **Ваквото огромно намалување се должи, пред сè, на зголемените законски бариери на пазарот на недвижности, неговата презаситеност со новоизградени станови и непроменетите цени и покрај лошите услови на пазарот** – истакнува директорот на Агенцијата за катастар, Славче Трпески, додавајќи дека најголем проблем предизвикал новиот Закон за нотаријат кој во купопродажбата на станови вклучува и адвокат.

Од вкупниот број трансакции со недвижности, 79 отсто се однесуваат на продажби, 18 проценти на закупи, два отсто на продажби од инвеститор и еден процент на откупи од Република Македонија.

Во однос на становите, во првиот квартал од 2017 година се регистрирани 3.030 новоизградени кои не се непродадени, а во градба се 8.777 на целата територија на Македонија.

■ **Ако се направи споредба со четвртиот квартал од 2016 година, се забележува зголемување на непродадените станови за 225 и раст на становите во градба за 325** – посочува Трпески.

Цената за квадратен метар во општина Центар е 45.562 денара, во Аеродром 51.739 денари, во Карпош 61.163 денари, во Горче Петров 48.585, а во Кисела Вода 54.335.

Надвор од Скопје, цената на становите е стабилна во Струмица, Куманово и во Охрид, додека поскапување има во Битола.

Извештајот на Катастарот покажува дека во првиот квартал од годинава се регистрирани само два закупи на станови и 28 закупи на деловни простори, што, исто така, е голем пад на пазарот поради што не може да се објават просечните цени на закупите. Незабележителен раст од 0,2 отсто е регистриран кај хипотеките на становите. На ниво на Република Македонија, од вкупниот број регистрирани станови - 10,09 отсто се под хипотека.

Сепак, се очекува раздвижување на пазарот и намалување на цените најмногу поради пониските каматни стапки на станбените кредити.

Понудата на станови на пазарот ја задоволува побарувачката и моментно има доволно новоизградени станови. Цените на пазарот на недвижности остануваат стабилни со благ пад во некои општини како реакција на намалената побарувачка на пазарот, само ако условите на пазарот останат исти подолго време.

Од градежните компании, пак, посочуваат дека интензивно се гради и дека продажбата оди добро, а на тие што решиле да купат стан им порачуваат да не чекаат зашто становите оваа година ќе се продаваат по старата, ланска цена, односно нема да поевтинат. Тие тврдат дека за ниската, македонска цена нудат европски квалитет и мислат дека добрата продажба на станови ќе продолжи и оваа година. Според градежните компании, најскапи остануваат становите во скопската општина Центар, каде што и продажбата оди најдобро. Таму, и покрај падот на цените што го регистрира Државниот завод за статистика, речиси е невозможна мисија да се најде новоградба со цена на квадратот пониска од 1.200 евра. Слични се цените и во скопските општини Карпош и Аеродром. ■

Рекоа, не порекоа

**ЃОРГЕ
ИВАНОВ**

На крајот ќе има избори, кога-тогаш. Тоа е секогаш така во демократијата. Кога има блокада, секогаш се завршува со избори. Но, сега, на тие што го создадоа Заев, не им одговараат избори бидејќи вложија многу пари, многу авторитет во него, и треба да го сочуваат образот. Тие се свесни дека ова е погрешна инвестиција. Бидејќи со платформата што ја прифати Заев секој ден му опаѓа довербата.

Г.Г. СТЕФАН

Нашево време, за жал, на сите страни од светот изобилува со меѓучовечки и меѓуетнички недоразбирања и судири. Поделите на економски, политички, па и на верски план, го преплавија светот, па во тој потоп од омраза и злоба – војните, тероризмот и сл., станаа секојдневие. Непријателството меѓу луѓето го достигнува својот врв и сведоци сме на најстрашни страдања на невини луѓе, па и на цели народи. Доброто, љубовта и вистината се потиснати од зло, користољубието и од омразата. Сè почести се самоубиствата, абортусите, убиствата и секаков вид насилство и криминал. Исто така, нарушувањето на бракот и на семејството доведоа до последици и по моралната и по демографската состојба, особено меѓу европските народи. А сите тие неволи се раѓаат, пред сè, како резултат на човечкото неверие и самољубие, на отуѓувањето од Бога и од спасоносното евангелско слово. Крајно време е луѓето да се свртат и да се вратат кон Бога, кон вистината, љубовта и правдата.

**МАРИЈАН
КАМИЛОВСКИ**

Голем број на гласачи што гласале за СДСМ, кои почувствувале потреба за промена, се, исто така, присутни на овие протести, од проста причина што тие се чувствуваат изневерени со тиранската платформа. Сите ние граѓаните што излегуваме на протести фактички си го браниме нашето право на избор, нашето право на глас.

Лилјана Поповска

ЗБУНЕТА НА ВЛАСТ, ПОЗБУНЕТА БЕЗ ВЛАСТ

Рогена на:
24 мај 1956 година во Прилеп

Образование:
Технолошко-мешалуршки
факултет во Скопје

Лилјана Поповска решила да биде власт по секоја цена и во која било реинкарнација, па како што сончогледот се врти по сонцето, така и таа се врти по власта. Во предизборието ја напушти коалицијата „За подобра Македонија“ и стана дел од безимената коалиција на СДСМ. Или, со други зборови, заплива во матното.

Поддржувачите на СДСМ не му простија на Заев што ја прегрна Лиле, но нејсе. Како и секое чудо, за три дена стивна лутината на поддржувачите, стана Лиле, но седна Миле и Лиле пак си влезе во Собранието.

Ако ми забележувате што зборувам за Лиле, а Маја е во собраниско столче, тоа е така затоа што зелената

партија ја знаеме како ДОМ на Лиле. И еве, и во оваа пригода ќе го задржиме правото да ја чувствуваме како Лиле-партија.

Зошто токму Лиле во првиот поствелигденски број? Собранието се распушти на Величетврток, велигденскиот молк го почитуваа сите, и верници и неверници, кој по плажи, кој по трговски центри, па празникот помина како вистински празник – празно.

Денот пред распустот, Велјасреда, „домците“ на Лиле ѝ ја посветија на „Програмата на новата влада“. Ете, еден месец и два дена откако Заев ја претстави „Програмата на својата замислена влада“, ДОМ се сети да ја поддржи. Да се смее човек и да не верува – коалицискиот партнер на Заев, Лиле преку Миле цел месец подоцна најде згоден момент да му рече „ашкол-сун, аферим“. И веднаш е друго, сега шансите Заев да состави влада се несомнено

поголеми. Авторитет, си има тежина зборот.

Во обраќање во Собранието пратеничката Маја Морачанин истакна дека се повредува Деловникот. Бидејќи ова го слушаме 13 продолженија на конститутивната седница, таа додаде:

■ **Истакнавме дека т.н. платформа ќе биде употребена во функција на дефокусирање од суштинските теми како владеење на правото, независно судство, борба против корупција, почитување на човековите права и слободи, економски просперитет, здрава животна средина и во функција на отежнување на процесот на формирање на новата влада.**

Запомнете, ДОМ знаел и сите знаеле дека платформата ќе се злоупотребува. Сигурно и Лиле е една од тие што мислат дека ВМРО-ДПМНЕ ја составила за да се самоуништи. Како што се самоприслушуваше.

■ **Програмата на новата Влада, која е целосно во согласност со Уставот и со унитарниот карактер на државата, ја отстранува основата за загриженост кај граѓаните - финансира Морачанин.**

Сепак, за да биде циркусот поголем, еден ден пред промоцијата на „Програмата на новата влада“, веројатно додека се печател памфлетот, ДОМ предложи да се повлече етничката платформа од преговорите за формирање влада, во општ интерес, за да

се овозможи мирна институционална разрешница на политичката криза.

„Таканаречената платформа на албанските партии по изборите накалеми нова, етничка криза, на веќе постојната политичка криза. И независно кој и каде го напишал текстот, тој е провокација и дел од регионална игра. На предлагачите им послужи за подигање на рејтингот, но реално направи огромна штета за меѓуетничките односи, за граѓанската кохезија и за регионалната стабилност. Платформата направи јаз меѓу граѓаните, како удар со секира! Создаде практично невозможна преговарачка позиција за кој било мандатар, по што логично се поставува и прашањето дали воопшто некој од предлагачите посакува формирање влада и стабилизација на земјата, или има друга агенда? Македонскиот мултикултурен образец, со заштита и почитување на правата на сите заедници во земјава, беше вграден во Уставот со Рамковниот договор, кој беше мировен договор. Ако сега се поставуваат барања, кои одат во насока на промена на Уставот и редефинирање на државата, логично е граѓаните да се исплашени дека некој посакува конфликт во Македонија“.

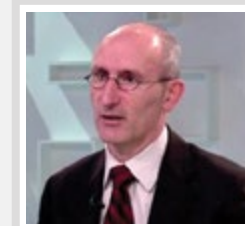
Да сумираме - коалициската партнерка на Заев пред да ја прочита Програмата на новата влада повика да се повлече платформата на албанските партии како услов за формирање нова влада, но откако ја прочита, па ѝ легна, значи еден месец подоцна, вели каква платформа, сè е тоа за унитарна Македонија.

Кој знае што ја збуни толку Лиле, па успеа толку вешто да се загуби во невозможното, а не е од вчера во политиката. ■ (Р.Р.)

Рекоа, не порекоа

**МИША
ЃУРКОВИЌ**

Заев и СДСМ прифатија да се укине досегашната држава Македонија како земја на македонскиот народ и на малцинствата, и да се отвори процес на нејзино редефинирање како бинационална држава што, секако, води кон федерализација, и да се подели на западен албански дел и на источен за кој не би се знаело каква му е иднината. Овој тип предавство засновано на глад за власт на какво СДСМ е подготвен, незамислив е дури и за нас, кои овде се нагледавме сè и сешто. Зоран Заев и неговата партија за да дојдат на власт прифатија да ја елиминираат својата држава.

**ДИТМИР
БУШАТИ**

Јас верувам дека со вклучување на т.н. албанска платформа во Уставот и во новата правна рамка на земјата, ќе има повеќе позитивни резултати за двете етнички групи што живеат во Македонија, или нејзините главни етнички групи.

**ЕДИ
РАМА**

Единствениот начин да се зачува мирот и работката на Балканот е да се одржи отворен патот до ЕУ, да се задржат чисти перспективите, да се зачуваат позитивните емоции за ЕУ. Никој не би сакал да се сврти и да бара помали сојузи, сите сакаат да се обединат во голем сојуз. Но, ако нема надеж, нема перспектива, нема простор, тогаш, секако, малите унии (Албанија и Косово) можат да се случат.

ИСХОДОТ ОД РЕФЕРЕНДУМОТ ВО ТУРЦИЈА, НАЈВЕРОЈАТНО, ДОПОЛНИТЕЛНО ЌЕ ГИ ИЗЛАДИ ОДНОСИТЕ СО ЕУ

Во понеделникот европските лидери реагираа со воздржаност и со загриженост по тесниот исход од референдумот во Турција кој му дава далекусежни нови овластувања на претседателот на државата

Додека односите меѓу Европската унија и Турција се влошуваат со месеци, резултатот од референдумот во Турција, веројатно, само ќе ја прошири растечката политичка и културна оддалеченост меѓу блокот од 28 нации и земјата-кандидат за ЕУ.

И Германија и Франција изразија загриженост за евентуал-

ни изборни нерегуларности и го повикаа турскиот претседател Реџеп Таип Ердоган да се вклучи во дијалог со опозицијата откако референдумот во неделата покажа колку длабоко е поделена земјата.

- Тесниот резултат од гласањето покажува колку длабоко е поделено турското општество. Тоа значи голема одговорност за турската

влада и лично за претседателот Ердоган - се вели во заедничката изјава на германската канцеларка Ангела Меркел и на министерот за надворешни работи Зигмар Габриел.

Според државната агенција „Анадолу“, околу 51,4 проценти од турските гласачи го дадоа својот глас во корист на плановите на Ердоган да се прошират неговите овластувања во голема мера, додека 48,6 проценти гласаа да не се дозволи тоа.

Разликата не успеа да ја обезбеди убедливата победа што ја

бараше 63-годишниот Ердоган на референдумот. Сепак, неговата власт во Турција може да се зацврсти за една деценија и се очекува да има голем ефект

врз долгорочната политичка иднина на земјата и нејзините меѓународни односи.

Неколку турски опозициски групи тврдат дека имало неправилности за време на гласањето, а Организацијата за безбедност и соработка во Европа изјави дека референдумот не ги исполнува меѓународните стандарди.

Меркел и Габриел изјавија дека Турција, како членка на ОБСЕ и земја-кандидат за ЕУ, треба да ги разгледа тие проблеми.

Францускиот претседател Франсоа Оланд, исто така, предупреди дека ако Турција ја врати смртната казна, како што посочи Ердоган во својот говор доцна во неделата, тоа ќе претставува кршење на ветувањата на Турција да ги почитува човековите права, како дел од напорите за влез во европските институции.

Австрискиот министер за надворешни работи, Себастијан Курц, во неделата изјави дека референдумот ќе ја искомпликува понатамошната соработка меѓу Анкара и ЕУ. Курц на „Твитер“ напиша дека резултатот покажува колку е поделена земјата и дека соработката со ЕУ ќе стане уште посложена.

Кати Пири, членка на Европскиот парламент и парламентарен известувач за Турција, зборуваше со посмирен тон.

- Исходот покажува дека милиони турски граѓани ги делат истите европски вред-

ности. ЕУ никогаш не треба да ја затвори вратата за нив - напиша Пири на „Твитер“.

Сепак, огромниот број критички реакции од европските лидери беа одраз на тоа колку компликувани и студени станаа односите меѓу Унијата и Турција во текот на изминатата година, токму кога ЕУ ја бара поддршката на Турција во борбата против Исламската држава и за намалување и регулирање на протокот на емигранти во Европа.

На Европејците, исто така, им треба Турција како важен и доверлив партнер во НАТО, но постојат премногу проблеми откако во минатото Турција привремено им забрани на германските пратеници да го посетуваат персоналот на германската армија во воена база во Турција.

Тензии се појавија и минатиот месец кога обидите на турски официјални претставници да одржат митинг пред граѓаните што живеат во Европа за референдумот предизвикаа иритација и неколку од нивните јавни настани беа откажани. Тоа го предизвика Ердоган да ги обвини германските и холандските власти дека дејствуваат како нацисти, што, пак, наиде на силна осуда од европските лидери.

Самиот Ердоган даде дефанзивна белешка по референдумот велејќи: „Ние сакаме другите земји и организации да покажат почит кон одлуката на нашиот народ“.

Во говорот од понеделникот, тој звучеше уште подрско, веќејки: „Ние почнавме борба против моќните нации на светот... Ние не потклекнавме. Ние бевме силни како нација“.

Додека повеќето Европејци никогаш не биле ентузијаста во врска со кандидатурата на Турција за влез во ЕУ, а преговорите за членство многу малку напредуваа во текот на изминатата деценија, изгледите на Турција за приклучување кон блокот, се чини, станаа нај-нереални од кога било досега.

- Влијанието на овој референдум во однос на демократските процеси на Турција на светската сцена, за жал, е негативно - вели Марк Пиерини, експерт во Институтот „Карнеги Европа“.

И нефер кампањата и суштинските реформи што сега ќе бидат спроведени ќе ја однесат

Турција далеку од можноста за политички сојуз со ЕУ. Сепак, новата состојба на работите, можеби, им одговара и на претседателот Ердоган и на лидерите на ЕУ, додава Пиерини.

И покрај сите овие проблеми, Габриел изјави дека ЕУ треба да остане во дијалог со Турција.

Германскиот министер за надворешни работи, зборувајќи пред новинарите во Тирана, Албанија, рече дека Брисел треба интензивно да работи за да го најде каналот за дијалог за тоа што треба да се направи за Турција и натаму да остане една демократска држава. ■

Извор: „Фоксџуз“ | Превод: Ана Цветаноска

Заштитете се од фалсификуваниот потрошен материјал за НР печатачите

НР препорачува купување исклучиво од овластени продажни места

Во многу европски земји, па така и во Македонија во моментот се продаваат значајни количини на фалсификувани кертрици и тонери. Тоа води кон сериозни ризици за потрошувачите и трговците. Немојте да бидете жртва на измамници!

Фалсификувањето и продажбата на сивиот пазар претставуваат вистинска закана

Иако лажните кертрици и тонери можат да изгледаат како оригинални НР производи, најчесто се со низок квалитет. Често предизвикуваат лош квалитет на печатениот материјал, мал број на печатени страници, дури и оштетување на печатачите. Вознемирувачката бројка покажува во која мерка заканата е вистинска; вкупниот глобален учинок од фалсификување и пиратство се проценува на неверојатни 1,7 трилиони долари во текот на 2015¹.

Доколку трговците незнаејќи продаваат лажни производи, една од многуте последици со кои може да се соочат е и кривично гонење затоа што тргувањето со фалсификати е противзаконско. Дополнително, тргувањето на сивиот пазар повлекува големи ризици. Оваа нечесна трговска пракса не е само незаконска, туку се казнува во Европската унија/ европската трговска заедница и им оневозможува на чесните трговци да

учествуваат на пазарот под еднакви услови. Исто тоа може да послужи за криење на дополнителни измамнички постапки, како што е измама поврзана со ДДВ-то или фалсификување. Значи, нечесните трговци можат да ги измешаат лажните кертрици и оние од сивиот пазар или да го користат сивиот пазар како оправдување за ниските цени на фалсификуваната роба.

НР презема одлучни чекори во западна Европа

НР се соочува со овие ризици со спроведување на своја наменска програма за борба против фалсификати и измами, во рамките на кои соработува со органите на власта. Помеѓу ноември 2014 и ноември 2015, повеќе од 20 000 лажни кертрици, тонери и компјутерски производи со логото на НР се отстранети од ЕУ пазарот; посебни успеси се постигнати во Бугарија, Франција, Германија, Шпанија и В.Британија. „Во текот на последните 5 години, од 2011 до 2015, НР програмата за борба

против фалсификати и измами во Европа, на Блискиот Исток и во Африка (ЕБИА), им даде поддршка на органите на локалната власт во заплenuвање на скоро 12 милиони предмети. Истовремено нашите стручни лица спроведоа околу 4 000 ревизии на НР-овите овластени партнери, како би гарантирале дека овластените канали се безбедни за купување.“, рече Сузан Шовиц-Фанчи, раководител на НР програмата за борба против фалсификати и измами за ЕБИА регионот.

Како да се заштитите од измами

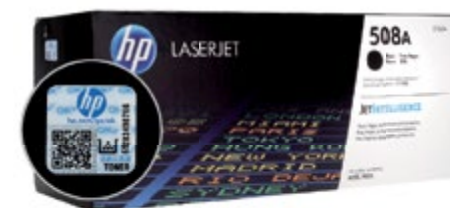
Едноставно правило служи како мерка за претпазливост: ако понудата звучи премногу добро за да биде вистинита, веројатно и е! Уште поважно: НР препорачува купување само од овластени НР продажни канали, како мерка за заштита. За повеќе информации посетете ја страната hp.com/go/anticounterfeit

НР помага на купувачите и партнерите во борбата против измамниците

НР направи листа на корисни совети за доверливо купување и проверка на кертриците со цел да се откријат потенцијалните фалсификати. За повеќе детали посетете ја страната hp.com/go/anticounterfeit

Кај оригиналните НР тонери и кертрици, амбалажата се одликува со врвен квалитет и секогаш истите се испорачуваат потполно нови.

НР сигурносните ознаки се добар начин на проверка на НР оригиналниот потрошен материјал.

Дознајте повеќе на hp.com/go/supplies

© Copyright 2017 HP Development Company, L.P. Информациите наведени во овој текст подложни се на промени без претходно известување. Единствена гаранција за НР производите и услугите е утврдена со изричитите гарантни изјави кои ги пратат таквите производи и услуги. Ни еден дел од овој текст не може да се смета дека претставува дополнителна гаранција. НР не е одговорен за технички или уреднички грешки или недостатоци во овој текст.

¹ Годишниот стопански и социјален учинок на фалсификатите и измамите во тек на 2011 бил проценет на 775 милијарди долари, а се очекува дека до 2015 тој износ ќе порасне на 1,7 трилиони долари. BASCAP: Проценка на глобалниот стопански и социјален учинок од фалсификување и пиратство, февруари 2011.

ИСТОРИЈАТА ПОДЕЛЕНА - ДИМИТРИОС ГУНАРИС ПРЕДАВНИК ИЛИ ЖРТВЕНО ЈАГНЕ

Димитриос Гунарис бил грчки премиер од 10 март 1915 година до 23 август 1915 година и од 8 април 1921 година до 16 мај 1922. Бил лидер на народна партија и главен противник на современикот Елефтериос Венизелос

Гунарис е роден на 5 јануари 1866 година во Патра. Студирал право на Универзитетот во Атина, а потоа студиите ги продолжил во Германија, Франција и во Англија, пред да се врати во родниот град Патра.

Тој бил избран за пратеник од Ахаја во 1902 година, а како член на т.н. Јапонска група ѝ се спротивставил на владата на Јоргос Теодокис во 1906-1908. Гунарис, сепак, влегува во владата во 1908 година како министер за финансии со амбиција да реализира реформска програма. Тоа ќе предизвика распаѓање на Јапонската група, па набргу ќе биде принуден да поднесе оставка.

И покрај тоа што имал прогресивни погледи (тој бил почитувач на социјалните закони на Бизмарк), конзервативните политички ставови го претвориле во главен противник на Елефтериос Венизелос. Кралот Константин Први го назначил за премиер по оставката на првиот Венизелос во 1915 година. Но, кога Венизелос успева да ја поврати власта во Атина во 1917 година, поради улогата во кампањата против него, Гунарис бил протеран на Корзика заедно со други познати „анти-венизеловисти“.

Успеал да избега во Италија во 1918 година, а во 1920 година успеал да се врати во Грција за времена грчко-турската војна и да има одлучувачка улога на изборите во ноември, де факто, како лидер на Обединетата.

По поразот на Венизелос ги контролирал поголемиот дел од пратениците во парламентот и бил движечката сила во новата влада на ројалисти, иако стапил на позицијата премиер во април 1921 година. И покрај предизборните ветувања дека ќе ја прекине Грчко-турската војна и дека ќе ги повлече војниците до Мала Азија, не нашол „чесен“ начин за нивно повлекување, па ја продолжил војната против Турција. Сепак, тој имал волја за компромис со Турција, како што покажал во преговорите во

Лондон во почетокот на 1921 година, за да се зголеми притисокот врз кемалистите, ја одобрил грчката офанзива во март 1921 година. Грчката војска не била подготвена, па Втората битка кај Инону е првиот грчки пораз во Мала Азија.

По успешниот пробив на грчката војска во Ескишехир и во Афјон, повикал офанзивата да продолжи кон Анкара. Сепак, грчката слава згаснала во битката Сакарја. Кога Грците се повлекуваат за да формираат нов фронт, тој побарал помош и посредување од сојузниците, особено од Велика Британија. Иако се заканил со едностран прекин на војната, неговата влада ги задржала позициите на грчката војска, без да биде во можност да преземе политички последици од неуспехот во Мала Азија, и да ги заштити Грците што живеат таму под турско ропство. Продлабочувањето на политичката криза предизвикана од владата на Гу-

нарис предизвикало неговата влада да ја загуби довербата во мај 1922 година. Но, Гунарис не си заминал толку лесно од власта – ја загубил премиерската позиција, но во владата на Петрос Протопадакис го добил ресорот правда.

По катастрофата во август 1922 година, по поразот на грчката армија од страна на војската на Мустафа Кемал, остатоците од грчката армија успеале да се присоберат во септември, а владата била соборена. Венизеловистите предводени од полковникот Николаос Пластирас формираа воен трибунал за судење на тие што ги сметаа за одговорни за несреќата.

Шестиот процес почнал во ноември 1922 година, а на обвинителната клупа седнал Гунарос, кој бил обвинет за предавство. Тој бил егзекутиран заедно со другите обвинети веднаш на денот на изрекувањето на пресудата, на 28 ноември.

Иако тој несомнено носи дел од одговорноста за воени и дипломатски активности што ќе доведат до катастрофа во Мала Азија, неговото судење и извршувањето на казната историјата ги толкува како насилство врз жртвено јагне за да се истури гневот на народот, а се должи, главно, на омразата кон него на крилото што го поддржува Венизелос. ■ К.М.

ПРИМАРИУС Д-Р ВАСИЛ ЈОВКОВСКИЌ, ПСИХОЛОГ, СПЕЦИЈАЛИСТ ГИНЕКОЛОГ-АКУШЕР

ПРЕДВРЕМЕНОТО ПОРОДУВАЊЕ - ЕДЕН ОД НАЈСЕРИОЗНИТЕ ПРОБЛЕМИ ВО ПЕРИНАТОЛОГИЈАТА

Бременоста може да иницира промени на одредени органи со нарушување на нивната функција, пред сè поради претходни заболувања. Неопходни се редовни контроли и прегледи од гинеколог со цел навремено да се детектираат евентуалните проблеми. Се препорачува редовните контролни прегледи да се извршуваат во интервал од четири до шест недели во текот на целата бременост

Разговараше | **Александра М. Бунгалеvsка**
Фошо | **Александар Ивановски**

Секоја бременост е посебна, специфична и секоја жена сака нејзината бременост да помине без компликации, а ризиците да бидат сведени на минимум. Затоа се неопходни редовни прегледи кои најчесто се извршуваат во интервал од четири до шест недели во текот на бременоста. За тоа кои ултразвучни прегледи и тестови се неопходни, за амниоцентезата и кои родилки повеќе се склониле кон ризична бременост разговараме со примариус д-р Васил Јовковски, гинеколог-акушер.

« **Зошто се важни редовните прегледи?**

ЈОВКОВСКИ: Бременоста е период во кој се одвиваат важни физиолошки промени во организмот на жената. Во тие хормонски и биохемиски промени, промени на метаболизмот и други промени учествуваат речиси сите органски системи во телото на жената. Со тоа се овозможува нормален раст и развој на плодот, од почетниот момент на концепцијата, па сè до крајот на бременоста крунисан со актот на породување. Од друга страна, бременоста може да иницира промени на

одредени органи со нарушување на нивната функција, пред сè поради претходни заболувања. Поради сето тоа, неопходни се редовни контроли и прегледи од гинеколог со цел навремено да се откријат евентуалните проблеми во текот на бременоста. Се препорачува редовните контролни прегледи да се извршуваат во интервал од четири до шест недели во текот на целата бременост.

« **Кои ултразвучни прегледи и тестови се неопходни секоја жена да ги направи во текот на бременоста?**

ЈОВКОВСКИ: Генерално, бременоста е период што овозможува процена на општото здравје на жената. Во почетокот, одредувањето на рутинските лабораториски тестови ќе помогне да се откријат евентуални нарушувања или потенцијални ризици за здравјето на пациентката. Во рутински лабораториски тестови

ви спаѓаат: комплетна крвна слика и анализа на урина, но и нешто што секоја жена мора да го има, а тоа е одредена крвна група и Rh фактор. Препорачливо е, освен на почетокот, крвна слика со проценка на хемоглобин и хематокрит да се повторува периодично во текот на бременоста. Покрај рутинските лабораториски анализи, се советуваат и специфични тестови за детекција на прележани инфекции, како, на пример, хепатитис Б, како и одредени серолошки анализи, но и одредување на нивото на шеќер во крвта. Во првата половина од бременоста (најдобро во првиот триместар) треба да се земат цервикални примероци, т.н. ПАП тест, како и микробиолошки примероци. Се разбира, од есенцијално значење е ултразвучниот преглед што треба да се направи во првите недели од бременоста, најчесто меѓу седмата и осмата гестациска не-

• • •
Генерално, бременоста е период што овозможува процена на општото здравје на жената. Во почетокот, одредувањето на рутинските лабораториски тестови ќе помогне да се откријат евентуални нарушувања или потенцијални ризици за здравјето на пациентката

• • •

дела (за одредување на гестационата возраст и одржливоста на плодот), а понатаму во текот на целата бременост со ултразвучни прегледи во интервали од четири до шест недели се следат растот и развојот на плодот, како и откривање евентуални аномалии на фетусот.

« **На кои родилки им се препорачува амниоцентеза и дали е неопходно за сите над 35 години?**

ЈОВКОВСКИ: Антенатална дијагноза на генетски нарушувања е една од најважните придобивки во перинатологијата. Тоа се прави со анализа на амнионската течност (плодова вода) по пат на т.н. генетска амниоцентеза. Најчеста индикација за амниоцентеза е возраста на жената, од 35 години или над тоа, во времето на породување. Но, амниоцентеза се препорачува и кај родители со познати хромозомски абнормалности, кај претходно раѓање дете со хромозомски промени, кај родители што се носители на рецесивни генетски нарушувања, кај трудница со покачен серумски алфа-фетопротеин и други поретки состојби. Идеално време да се направи амниоцентеза е меѓу 15-та и 17-та гестациска недела.

« **Кои родилки се повеќе склонли кон ризична бременост?**

ЈОВКОВСКИ: Одредени состојби може да ја компликуваат бременоста или да ја компромитираат нејзиниот тек и исход. Тие најчесто се условени од претходно нарушени функции на виталните органи, од хронични болести кои не биле излечени, но и од акутни состојби што се појавиле во бременоста, како, на пример, потешки инфекции, изразенотешки крвавења и слично. Кардиоваскуларни болести (вродени срцеви аномалии), хронични бубрежни болести со преегзистирачка хипертензија (покачен крвен притисок), заболувања на црниот дроб, дијабетес или други нарушувања на организмот претставуваат фактори на ризични кои сериозно може да ги компромитираат бременоста и здравјето на жената. Затоа е многу важно навреме да

се препознаат и да се третираат соодветно, со сериозен пристап од високопрофесионални стручњаци, а по потреба да бидат навремено хоспитализирани во специјализирани установи со високи здравствени стандарди. Современата медицина го овозможува тоа и само на тој начин ќе се намалат ризиците по здравјето на родилката и на бебето.

« **Зошто расте бројот на предвременно родени деца во Македонија и на деца родени со помала родилна тежина? Дали тоа може да се спречи и како?**

ЈОВКОВСКИ: Предвременото породување претставува еден од најсериозните проблеми во перинатологијата. Компликациите поврзани со тоа се клучна причина за високиот морбитет и морталитет кај новороденчињата. Повеќе фактори влијаат врз предвременно породување. Од културолошко-социјален аспект тоа се нискиот степен на здравствена култура и нередовните контроли во текот на бременоста, а од медицински аспект тоа се повеќеплодна бременост (близнаци и др.), аномалии на матката и нарушена физиологија на цервиксот (грлото на матката) со претходни оперативни интервенции (серклаж). Исто така, повторувани абортуси, полихидрамнион - зголемена количина на плодова течност, како и неадекватно третирани инфекции на гениталните органи. Тие се најчестите фактори на ризик што водат до предвременно истекување на плодот, а течност со консеквентна појава на предвремена контракции.

Исто така, проблемот на стерилитет (неплодност) и зголемувањето на бројот на пациентки со асистирана репродукција (ин витро) во последно време влијае врз појавата на предвременно породување. Ова е особено честа појава при повеќеплодна бременост, но и зголемената просечна возраст на пациентките. Со навремено препознавање на наведените фактори и нивно навремено и соодветно третирање значајно може да се превенира овој сериозен проблем. ■

КАКО ПРЕД 80 ГОДИНИ СЕ РОДИ НАЈПОЗНАТАТА СЛИКА НА ПИКАСО „ГЕРНИКА“

Изложбата е со наслов „Сожалување и ужас: Патот на Пикасо кон „Герника““ содржи 180 експонати од колекцијата на Музејот на кралицата Софија и од уште 30 институти низ светот

ха-Виљел, директор на Музејот во Мадрид.

Приказот на бомбардирање на едно мало место во областа Баскија, Герника, кое се случило на 26 април 1937 година за време на Шпанската граѓанска војна, се состои од стаписани, речиси вкочанети лица на жени, деца и на животни, кои се во агонија. Оттогаш „Герника“ е моќен апел за мир на многубројни антивоени протести низ светот.

Во чест на 80-годишнината кустосите решиле да навлезат во работата на Пикасо од средината на 20-тите години на минатиот век, кога уметникот се свртел кон најмрачниот стил, што, можеби, било и задоцнета реакција на ужасите на Првата светска војна и на турбуленциите во неговиот приватен живот.

Во мај годинава најпознатата слика на Пабло Пикасо, „Герника“ слави 80 години. По тој повод Музејот на кралицата Софија во Мадрид отвори голема изложба, која навлегува во мрачните делови на опусот на Пикасо пред, но и по настанувањето на ова ремек-дело и се обидува да расветли како настанала една од најпознатите слики во светот.

Изложбата е со наслов „Сожалување и ужас: Патот на Пикасо кон „Герника““ и содржи 180 експонати од колекцијата на Музејот на кралицата Софија и од уште 30 институти низ светот. Уметничкото патување низ ужасот, паниката и стравот, кое кулминира во „Герника“, е универзален крик на Пикасо против пустошот на војната.

■ Не постои ниту едно друго уметничко дело од 20 век што произвело толку многу коментари и интерпретации како „Герника“ – изјави Мануел Бор-

■ Ужас, насилство, страв, паника, смрт – тоа се темите на Пикасо. Тој од 1925 година почнал да се соочува со реалноста што ја донела Првата светска војна. Оттогаш, повеќе или помалку, неговите дела предизвикуваат исто чувство на празнина и на скепса за напредокот – изјави британскиот историчар на уметноста Тимоти Џејмс Кларк, еден од кустосите.

И во 1930 година во Европа ситуацијата била нестабилна, а потоа следувале Шпанската граѓанска војна и Втората светска војна.

На изложбата е и сликата „Трите танчарки“ од 1925 година, на која се насликани три силуети вклучени во смртоносен, манијакален танц. Таа претставува момент кога уметноста на Пикасо тргнува во мрачен и насилан стил, објаснува Кларк.

Во раниот период на создавањето, во времето на кубизмот, Пикасо сликал познати предмети и луѓе: гитари, шишиња пијалак, чинии со овошје. Но, „Трите танчарки“ укажуваат на бран на дивјаштво, темнина, поделеност на светот, пишува во водичот за изложбата во Мадрид.

■ Силуетите во агонија ги заменија шишињата со пијалак и гитарите. Не треба многу за да се забележи дека во неговите слики се населиле вознемирени лица. Тоа се гледа и во сликата „Фигури на море“ од 1931 година, која прикажува една распарчен двојка, која се прегрнува, со шпицести јазици што им излегуваат од

устите. Тие јазици подоцна ќе се најдат и на „Герника“ – пишува понатаму.

На изложбата има и скици на жени со мртви бебиња, луѓе на кои место солзи им тече крв, кои Пикасо ги направил пред да ја наслика „Герника“ во мај 1937 година.

■ Сакавме да размислуваме за ставовите, грижите, можеби дури и за фантазиите и за опсесиите, како и за неотплетканите јазици во неговата психа за време на создавањето на „Герника“ – истакнува Кларк.

„Герника“ е ахроматски мурал висок три и пол метри и долг речиси осум метри, работен во кубистички стил. Тоа е антивоениот манифест на Пикасо.

Се раскажува дека за време на Втората светска војна еден германски офицер во Париз го посетил Пикасо во неговото ателје. Кога ја видел фотографијата на „Герника“ офицерот прашал: „Дали е ова Ваше дело?“. Пикасо на тоа одговорил: „Не, Ваше е“.

И навистина било така.

Во Шпанија речиси една година беснеела граѓанската војна меѓу шпанските фашисти пред-

водени од генералот Франко и републиканците. Хитлер славел роденден на 20 април 1937 година. Министерот Херман Геринг се досетил да му подари бомбардирање на историскиот град во Баскија, Герника. Но, се случил логистички проблем, кој го осутил неговиот план и бомбардирањето било одложено за шест дена. Така, Хитлер роденденскиот подарок го добил на 26 април.

Пикасо ја насликал „Герника“ по нарачка на тогашната актуелна влада на Шпанија за една изложба во Париз 1937 година. Од почеток не бил сигурен што ќе наслика, а Герника се наметнала сама по себе, како логичен избор – инстинктивен, директен уметнички одговор на ужасите од војната. Хуан Лареа, директор за информирање во амбасадата во Шпанија, задолжен за подготовка на шпанскиот павилјон се досетил дека настанот во Герника може да ја поттикне инспирацијата на Пикасо. Кога Пикасо рекол дека не знае како изгледа град уништен од бомби, Лареа му одговорил: „Како подивен бик во продавница за стакло“.

Симболите на „Герника“ се во некаква чудна врска со славната Дора Мар, „сенката на Пикасо“. Автентичноста на Дора, нејзината хиперсензитивност

и сензуалност станале инспирација за Пикасо. За време на нивната бурна љубовна врска, која траела од 1936 година до 1943 година Пикасо насликал десетина портрети на Дора. Таа била единствениот фотограф што успеал да го забележи создавањето на „Герника“ од почеток до крај. Во едно интервју Дора раскажува дека не само што го документирала создавањето на „Герника“ туку и учествувала во него. Кога организаторите побарале фотографија од платното за во весник, сликата уште не била готова. Пикасо ѝ ја дал четката на Дора. Таа ги насликала кратките вертикални потези што ги издвојуваат нозете и трупот на коњот. Пикасо ѝ кажал дека коњот што умира претставува болка и смрт и упатува на коњите од Апокалипсата. Дора, исто така, во интервјуто раскажува дека таа била инспирација за жената во пламен, горе десно и за долгоногата жена во предниот план на „Герника“.

Дора ги фотографирала сите важни промени во развојот на „Герника“. Пикасо го завршил платното за 35 дена. Дора била задолжена за дочекување на многубројните посетители, кои Пикасо морал да ги прими. Иако никогаш не сакал непознати да го гледаат додека слика, Пикасо сметал дека сега мора да ги прими и на оваа слика да ѝ даде колку што е можно поголем публицитет и да ја поддржи антифашистичката борба. Затоа примал сликари, влијателни политичари и познати авангардни уметници.

„Герника“ го направи најславен модерен уметник кого младите го сакале толку многу колку што фашистите го мразеле. На големата изложба во Париз на која доминирале дела на нацистичка и со советска пропаганда, „Герника“ била единствената што се одвојувала од таа соцреалистичка поставка. ■ А.М.Б.

СЕКОЈ КОНЦЕРТ НА „ЉУБОЈНА“ Е НОВА АВАНТУРА

На сцена сме со истата спонтаност и со истата едноставна енергија како и првиот ден и мислам дека тоа е едно од нештата поради кои публиката особено нè засака, вели Вера Милошевска - Јосифовска

„Љубојна“ е македонска музичка група, која изведува етномузика. Речиси не постои човек во Македонија, но и надвор од границите на земјава, што не ја слушнал музиката на Оливер Јосифовски и на Вера Милошевска - Јосифовска.

Во 2016 година, „Љубојна“ прослави петнаесет години од основањето, со повеќе концерти, вклучувајќи ги и тие во Кина и во Њујорк. На почетокот на 2017 година тие го објавија деветтиот албум на групата, со наслов „Радио Љубојна“, снимен во студиото „Подрумт“.

На албумот, продуциран од Оливер Јосифовски, се наоѓаат осум песни, меѓу кои и: „Кратово виа Бразил“, „Галичник виа Њујорк“, „Многу ми го фалат вашето девојче“, „Стани да не станиш“ и многу други. Во февруари групата одржа концерт во Домот на синдикатите во Белград на кој го претстави овој албум, а како гости на концертот настапија и Влатко Стефановски, Васил Хаџиманов и Џамбо Агушев. Со Вера Милошевска - Јосифовска разговорот го почнавме токму со настапот во Белград, но и за концертите во Њујорк, музиката, за „Љубојна“...

Пишува | Невена Појовска
Фото | Александар Ивановски

■ Неодамна се вративте од Белград каде што за првпат одржавте концерт. Настапите со Влатко Стефановски, трубачот од светска класа Џамбо Агушев и со белградскиот џез-музичар и пијанист Васил Хаџиманов. Пред заминувањето најавивте дека ова е еден вид освојување нов простор. Какви се впечатоците? Како помина концертот во Белград?

МИЛОШЕВСКА - ЈОСИФОВСКА: Тоа беше прв целовечерен концерт на Љубојна, така што е почеток на освојување нов музички простор. Иако е познат по најголемата фолклорна кич-продукција, во Белград, но и воопшто во Србија, има широка музичка сцена и простор за многу музика. Има емисии, списанија за музика, музички критичари... Не е едноставно да се влезе во тоа опкружување и токму затоа ова е повеќе од успешно претставување бидејќи, освен многубројната публика,

која во најголем дел за првпат го слушна „Љубојна“ во живо, концертот беше извонредно оценет од двајца од најважните музички критичари.

■ По серијата успешни концерти во Македонија, гостувајте и во Њујорк, каде што одржавте концерти во рамките на промоцијата на македонската музика и култура, а воедно и промоција на новиот албум. Каков беше приемот во градот што никогаш не спие?

МИЛОШЕВСКА - ЈОСИФОВСКА: Концертот помина во еден здив, и емотивно и артистички. Работиме на тоа како да реализираме поголем концерт во една од салите на Менхетн. Инаку, концерт, и воопшто каква и да е изведба во Њујорк и значи и не значи многу затоа што дневно има еден милион настани, артисти, аниматори, шоа... Меѓутоа, важно е да се почувствува тој флуид на размена на идеи, информации и на средби со луѓе, кои потоа го прават вашиот настап

значаен за натамошната работа во кариерата.

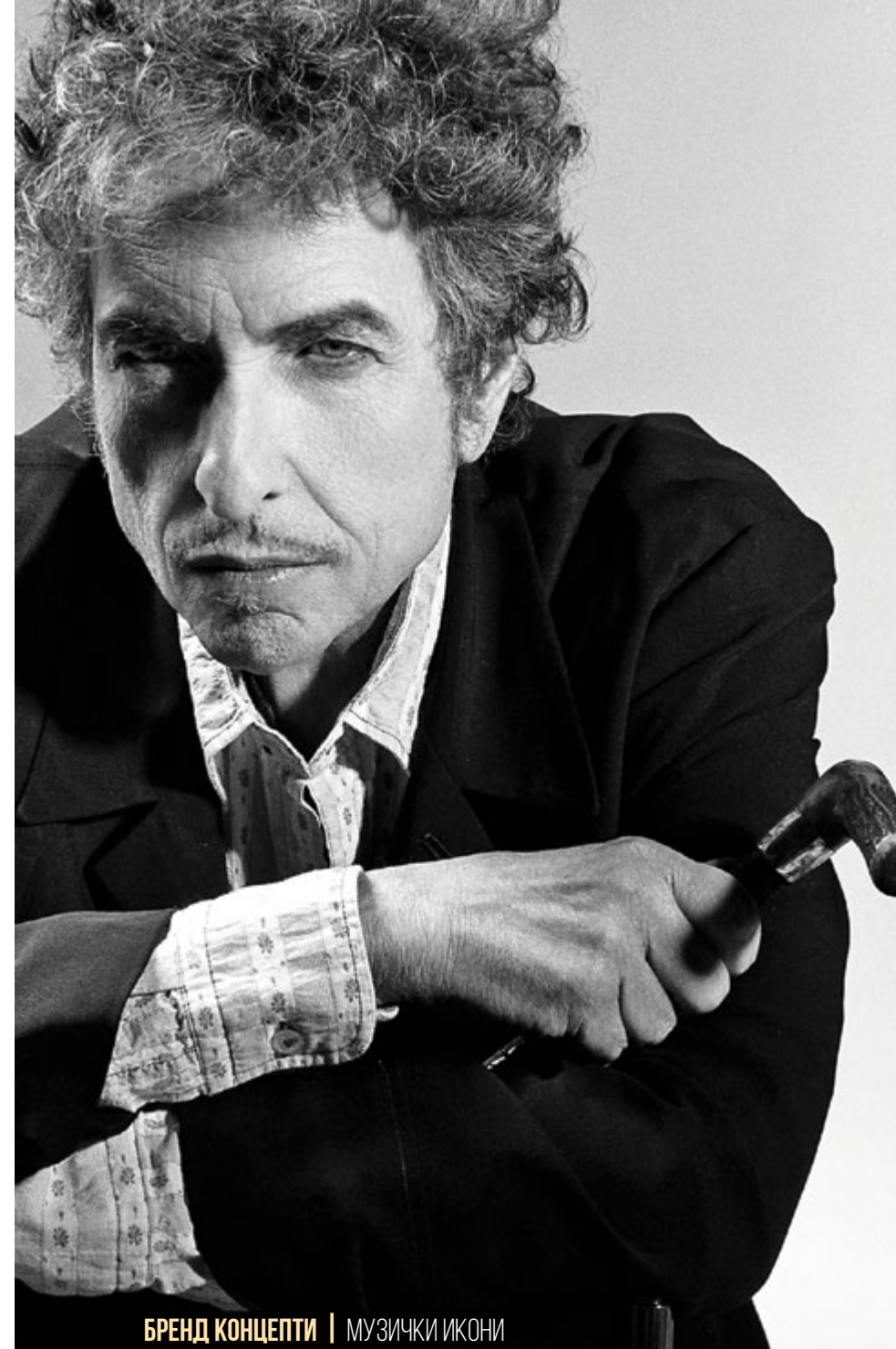
■ „Љубојна“ прерасна во една музички моќна институција. Вашата музика е мост меѓу младите и старите. Какво е чувството кога сте на сцена? Ја чувствувате ли енергијата на публиката, која редовно на нозе ги проследува Вашите настапи?

МИЛОШЕВСКА - ЈОСИФОВСКА: На сцена сме со истата спонтаност и со истата едноставна енергија како и првиот ден и мислам дека тоа едно од нештата поради кои публиката особено нè засака и е особено важно. Нашата музика постојано расте, па буди уште поголема жед за музика и тоа зрачи од очите на публиката. Секој концерт на „Љубојна“ е нова авантура за публиката во која таа со огромна доверба се впушта со нас. Особено што тоа се случува во време кога голем дел од македонската публи-

ка е музички „превоспитана“ следејќи ги музиката и трендовите на кич-продукциите од соседството.

■ Новиот албум е насловен „Радио Љубојна“ или „Љубојна виа Битола, Битлси виа Љубојно“. Со кого соработувавте на овој албум и кои песни се наоѓаат на него?

МИЛОШЕВСКА - ЈОСИФОВСКА: Албумот го сочинува еден мозаик од музичари што оставија извонреден печат во оваа музика. Меѓу нив и гостите: Васил Хаџиманов, Хусну Шенледириџи, Џамбо Агушев, диџеј Славе, Муамер Кетенџоглу, Тамер Пинарбаши, но и многу други. Албумот претставува една нова македонска поп-музика и е музичко љубовно патешествие раскажано низ различни анегдоти и настани, од различни простори и времиња, обединети во еден богат и шарен звук во манир на „Љубојна“. ■

БРЕНД КОНЦЕПТИ | МУЗИЧКИ ИКОНИ

БОБ ДИЛАН

БУНТОВНИОТ БАРД НА РОКОТ ШТО ГО ПРОМЕНИ СВЕТОТ

„Звучеше како некој со удар да ја отвора вратата на нашиот ум“

Брус Спрингстин

(Мисла од говор при воведувањето на Боб Дилан во Куката на рокенролот во 1988 г.)

Пишува | Соџир Косинов

Растев во време кога рокерите ни се обраќаа преку нивните песни и кога со начинот како го живејат животот се обидуваа да застапуваат некои идеали и да остваруваат свои сншта. Познато е дека секоја генерација има свој стил, вкус, ставови и светоглед, кои прво сама ги оформува, потоа ги изнесува и изразува, а на крајот и ги толкува. Пред сè мислам на музичарите што сакаат да направат бесмртни песни. Тие, навистина, знаат да ја соголат душата – нивна и наша. Секогаш се благословени бидејќи ни прават услуга. Велиме дека музиката нè обединува бидејќи е раскажување приказни со кои можеме да се идентификуваме. Тоа особено важи за феноменот наречен рокенрол. Ништо во животот не ме возбуждуваше повеќе од неговата магија. Таа магија – рокенрол – се крие во смесата сочинета од музика, мајсторство на изведба, претстава и ритуал. Во право е Брус Спрингстин кога пее: „Не можеш да запалиш огин без искра“. Искрата во рокенролот ја запали Елвис Присли, со кого сè започна, и еве сè уште трае веќе шест децении. Најзаслужен за таа долговечност е најголемиот поет на рок и блуз-поезијата во музиката – Боб Дилан.

Роден е како Роберт Ален Цимерман, на 24 мај 1941 година, во малото рударско гратче Дулут, Минесота, САД, од родители Евреи, мајка Бети, со потекло од Литванија, и татко Аби, со потекло од Русија. Како мал бил повлечен и осаман, и единствено музиката го привлекувала. Ги слушал блуз-пејачите Мади Вотерс и Холин Волф, рок-пионерите Елвис Присли и Литл Ричард, и кантри-пејачот Хенк Вилијамс. За врсниците бил чуден тип, кој слушал чудна музика. Од рани години покажувал голем талент за гитара и пишување текстови, а одлично се снаоѓал и во свирењето со усна хармоника. Уште од најрана младост ништо не говори за себе, многу ретко дава интервјуа, не се знае со кого живее, како живее, како ги поминува деновите кога е на турнеи, но и кога не е. Како да му е најважно да остане што е можно по-таинствен. Многу често дава неточни податоци за себе, во стилот дека по потекло е Индијанец од племето Сијукс и дека израснал во резерват;

ВКУСЕТЕ ЈА УБАВИНАТА НА ОВОЈ
ГРАДЕЖЕН СПЕЦИЈАЛИТЕТ
НА СТРАНА А ВО ЦЕНТАР

СТАНБЕНО - ДЕЛОВЕН ОБЈЕКТ
ПОРТА ПРОЛЕТ - ШТИП -

890e / м2

НАРАЧАЈ ГО ТВОЕТО ПАРЧЕ ЛУКСУЗ НА: 070 269 213, 070 233 060

или дека како дете бил киднапиран и израснал во циркус, каде што учел да стане фрлач со ножеви. Едноставно, никогаш не бил социјален тип кој сака да се дружи со околината и со колегите. Не е убав, ниту шармер. На девојките им изгледа таинствено и мистично, и ги привлекува како магнет. Никогаш на никоја девојка или жена не бил верен, па така Сузи Ротело ја понижувал, Џоан Баез ја искористувал за слава и покажал неблагодарност кон неа, повеќе интересирајќи се за нејзината сестра Мими Баез. Со Сара Лоундс (со која ги има ќерките Марија и Ана и синот Џеси), неговата прва жена, бил во брак 12 години, период во кој имал безброј паралелни врски со други жени. Керолин Денис е неговата втора жена, а и таа не била поштедена од неверства и понижувања. Се зборува дека склопил и две тајни брачни заедници со Клајди Кинг и со Керол Вудс, но тоа тој никогаш не го потврдил. Сара Лоундс, Еко Стар, Рут Тирангел, Меги Роџерсон, Сузан Рос и многу други му биле само минливи врски за забава. Но, колку и да бил некомуникативен, недружелубив, таинствен, мистериозен, груб, склон кон алкохол и дрога, никој не може да негира дека бил најголем поет во музиката и дека неговата музика и поезија радикално го сменија лицето на светот.

Како средношколец почнал со рок-музика, при што многу гласно ги изведувал хитовите на Елвис Присли и на Литл Ричард. За време на универзитетските денови се фокусира на фолк-музиката велејќи дека за него рок-музиката не била доволна бидејќи песните не го прикажувале животот реално иако имаат одлични фрази и ритам што пулсира. За фолк-музиката велел дека е посериозна бидејќи песните во неа се исполнети со повеќе тага, очај, восхит, вера во натприродното и со многу подлабоки чувства. Така, привлечен од лудилото на мегалополисот наречен Њујорк, почнал да настапува по клубовите во Гринвич Вилич, најпрвин со песните на неговиот идол Вуди Гатри (заедно со Пит Сигер, творци на традицијата на протестна фолк-музика во САД), а потоа и со свои авторски музички нумери. Од тоа време датираат и неговите први протестни песни со суров, емоционално моќен стил, проследен со свирење усна хармоника. И некаде во тоа време Дилан почнува да пишува социјални песни за луѓето што биле

жртви на неправда, особено поради бојата на кожата, што му дава кредитет на протестен пејач. Неговиот бунт преточен во песните „Смртта на Емет Тил“, „Балада за Доналд Вајт“, „Балада за Холис Браун“, „Осамената смрт на Хети Керол“ само се вовед во најголемите протестни песни напишани кога било: „Господари на војната“, „Времињата се менуваат“, „Ке наврне многу дожд“ и песната која е пеана на секој протестен марш „Blowin' In The Wind“, која стана химна на движењето за граѓански права. Да успее и да стане планетарно познат и славен му помогнала Џоан Баез, политички мотивирана пејачка, посветена на афро-американското движење за граѓански права во 50-тите и 60-тите години, која пеела на протестите против војната во Виетнам и на маршевите за солидарност со работниците. Била прва фолк-изведувачка која успеала да се пробие на врвот на топ-листите за поп, рок и блуз-музика. Боб Дилан и Џоана Баез заедно пееле и ги изведувале песните напишани од Дилан, на познатиот Марш на Вашингтон, на кој Мартин Лутер Кинг, пред 300.000 луѓе, го одржал легендарниот говор „Сонував сон“. Основни обележја на Дилан во овие феноменални песни се атмосферата што ја создава, начинот на кој свири гитара, усната хармоника, фолк-поетиката и стилот. Во сите нив тој има поетска протестна острица, карактеристична само за него и за никој друг. Сите овие карактеристики го направија најзначаен и најголем музичар во САД на сите времиња. Заедно со Битлси беше предводник на културната револуција

во 60-тите години од 20 век, со која светот го трансформираше не само музички, туку и политички и духовно.

По извесно време повторно се враќаше на рокот или одеше во блуз водите. Во 1965 година Дилан прави пресврт во секој поглед: текстовите, па и самите наслови на песните, почнаа да претставуваат загатка за себе. Тоа ќе инспирира многу книжевни критичари да прават анализи во децениите што доаѓаат, особено што Дилан никогаш не ги анализираше своите песни, туку оставаше секој да ги доживее на свој начин. Во сето тоа, музичките аранжмани на песните вклучуваа сè повеќе електрични инструменти, па така првпат неговите композиции се нарекуваа фолк-рок музика. Како и да е, од тогаш, па до денес, неговата музика како свесно да избегнува секаква жанровска дефиниција. Факт е дека кариерата ја почна како акустичен антиполитички проповедник на левоориентираната Америка. Набргу, преку наведените песни, стана и месија и праведен протестен поет, но и надреален рокенрол-лиричар. Најголемото значење на Дилан е во тоа што тој смисли целосно нов јазик во популарната музика, чијшто сензибилитет го градеше позајмувајќи од различни творци – од Волт Витман, преку Дилан Томас, до француските симболисти.

Тој во своите песни ги обедини ритмот, хармонијата и мелодијата и на модерната музика и даде додатна вредност. Главен „виновник“ е што легендите на мојата генерација не се минато. Со својот талент и потенцијал на гениј направи митовите, преданијата и бајките за рокенролот да траат сè уште, како севкупно искуство на нашето општество. Како вистински уметник и гениј не се согласи и не се солидаризираше со курсот на историјата, туку како должност ја сфати својата улога во докажување дека рокот не е победен и убиен. Напротив. Тој повеќе од 55 години е бунтовник со причина и за цело време, како културен творец, преку своето музичко творештво, се обидува да ни го објасни времето во кое живееме. Станува збор за најголемата икона на рокенролот. Секако и икона на американскиот фолк и блуз, но и бунтот воопшто. Жива реликвија на светскиот рокенрол, кој последните 28 години живее, пее и свири на концертната турнеја наречена Never

ending tour. Како по правило, секогаш е чекор или два пред другите. Тој не се задоволува со објаснување на работите, туку од секогаш иницирал и промени на системот во кој живееме. Не случајно уште во 1963 година ја испеа легендарната „The times, they are changing“ (Времињата се менуваат), во која кантавторот, бунтовникот, а денес и лауреат на Нобеловата награда, пееше и повикуваше на промени. Промени за создавање нов свет – поправеден и похуман. Оваа композиција, чијшто текст е заснован на постулатите на граѓанското движење за човекови права во САД, стана вистинска слика на фрустрациите на младите од тоа време. Во неа се акумулирани сите чувства против тогашниот политички естаблишмент и животот кој тој го канализираше. Оваа музичка нумера е протестна песна, во која Дилан повикува на свест и на меѓусебно разбирање. Тоа е апел за надминување на генерациските разлики и недоразбирања. Инаку, се покажа како многу јасна порака – порака која дејствуваше поттикнувачки за сеопшта борба за човекови права.

Не можам да не ја спомнам и песната „Like A Rolling Stone“ (Како камен кој се тркала), песна која и денес многумина ја сметаат како негово есенцијално дело. Инспирација за текстот добил од пријателката на Енди Ворхол, Ида Седжвик, а вљубениците во поезијата го видоа Дилан како современ Рембо, кој исмејува некој нов Верлан. Инаку, поимот „rolling stone“ или камен кој се тркала е една од најубавите синтагми во блуз и рок-поезијата. Преводот како талкач или скитник во себе содржи слика која го надградува значењето на овие зборови со асоцијација на некој кој низ животот е воден од случајните удари на невидливата рака на судбината. Легендата на блузот Мади Вотерс прв испеал песна со овој наслов, една група од предградието на Лондон се нарече според блузот на Мади (групата „Моди блуз“ со хитот „Ноките во бел сатен“), а нивниот пример го следеше и Џен Венер, кој го основаше најпознатиот магазин за рок-културата – „Rolling Stone“. Мајсторите, пак, на соулот, групата „Темптејшн“, тврдеа дека нивниот татко бил токму тоа (Papa Was A Rolling Stone). И така... музата која се тркалала многу закачила, но најголем ефект постигнала во „судирот“ со најголемиот поет на сите времиња, кој својата поезија

ја рецитирал со гитара в рака – Боб Дилан. Како и секое уметничко дело, песната остана надвор од времето и од просторот, како јака опомена на потрошувачката цивилизација, во која некогаш само еден погрешен чекор води од палата од бајките во картонска кутија на бескуќник. Инаку, оваа нумера има буквално сè: хармониска структура која е драматична, а приказната е соопштена со мелодија поврзана со неговиот полураскажувачки и полупеечки стил. Не ѝ недостига и музикалност благодарјќи на фантастичниот ритам. Овде е моментот да го објаснам споменатото обединување на ритмот, хармонијата и мелодијата. Оваа песна ни дава ритам на нашите тела, мелодија во нашите души и хармонија на умовите. Тоа е песна со многу пророчки зборови, но и зборови со скриени импликации во нив. Токму затоа рокенролот на Дилан надминува сè како музика, но и како уметничка форма. Песната летото 1965 година ги освои топ-листите и во Европа и во САД. „Like A Rolling Stone“ е вечен патоказ за сите поети со гитара, кои сакаат со својата креативност да ги пробиваат воспоставените граници.

И сега: навистина, кој е Боб Дилан? Се обидуваа да го дефинираат разни музички критичари, познати социолози, уште попознати филозофи, и кој ли уште не. Јас овде ќе наведам една комплексна дефиниција според мој личен вкус: Колку е уличен трубадур, толку повеќе е и поетски бард.

Но, и музичка рапсодија, бидејќи е и Кероук, кој може да пее, и Бароуз, кој во музиката ја стави големата парада на бит-генерацијата. Можеби, најмногу од сè поетско-музичка револуција во еден човек, човек со „грев“, што ги пресадил ритмот на блузот, соулот и кантри-музиката во творештвото на Вилијам Блејк и Волт Витман, но и во содржината на Библијата. Самиот е ремек-дело, кој создава друго ремек-дело, во кое Хомер свири на гитара, а Сафо на усна хармоника, при што сите тројца пишуваат поезија, која усно ја изразуваат и пренесуваат, како поезија за уво. Комитетот за Нобелова награда само го позна ова ремек-дело и го прогласи за свој избор. Досега Нобеловата награда ги афирмирале своите лауреати, а овој пат, напротив, избран е Боб Дилан, единствениот човек што може да ја реафирмира Нобеловата награда. Навистина треба да бидеме среќни што живееме во времето кога и тој сè уште творечки битисува на планетата Земја. ■

„Светот го водат тие што никогаш не слушаат музика“

Боб Дилан,

„Тарантула“, книга на експериментална поезија

ПОМИНА ДЕКАДА ЦЕЛА, ОД МУЗИКАТА ОСТАНА САМО ПОЛОВИНА ФЕЛА

Колку се променија работите на македонската музичка сцена за само 10 години? За жал, многу, и тоа воопшто не на подобро

Пишува | Марина Косџовска

За филмовите или сериите премиерно прикажани во 2007 година, автомобилите произведени во тој период, песните од тоа време кои ден-денес се вртат по радијата – сè ни се чини како да се од сега, од неодамна, од пред некоја година.

Реалноста е дека помина цела декада од 2007 година, и поблиску сме до 2030 година одошто до почетокот на овој милениум. Работите драстично се променија не само во светот, туку и кај нас.

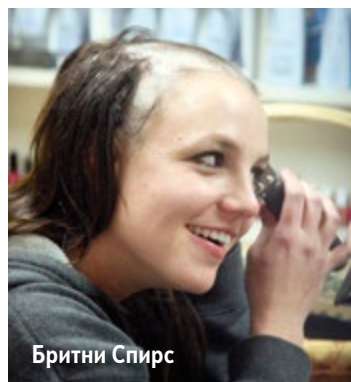
НАШИОТ ЖИВОТ ТОГАШ

2007 беше годината кога Бугарија стана дел од Европската унија, а Николас Саркози беше избран за претседател на Франција.

Стив Џобс

Стив Џобс го претстави првиот паметен телефон „ајфон“, а светот се запозна со најголемата социјална мрежа „Фејсбук“. Тоа беше годината кога Бритни Спирс пред очите на целиот свет доживеа нервен слом и ја избричи својата глава, а актерот Овен Вилсон се обиде да си го одземе животот.

Бритни Спирс

Ејми Вајнхаус

Во мода беа големите каиши и големите очила, чијашто боја избледуваше на крајот на стаклата. Се носеа „невидливи“ силиконски прерамки на градниците, а шминката беше нападана.

Музичкиот свет доби нова божица на топ-листите откако Ријана заедно со Џеј Зи ја испеа „Umbrella“. „Ayo technology“ на Џастин Тимберлејк со месеци не ни излегуваше од глава, а Ејми Вајнхаус влезе во нашите животи.

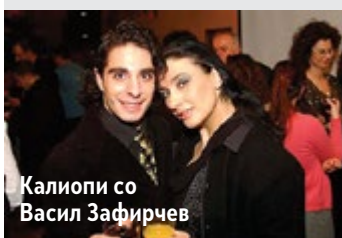
ЖИВОТОТ ВО МАКЕДОНИЈА ВО 2007 ГОДИНА

На малите екрани првпат се појави емисијата „Ексклузив“, а ние со нетрпение ја очекувавме секоја епизода на „ЏСИ: Истрага на местото на злосторството“, „Вовед во анатомија“, „Изгубени“...

Во Хашкиот трибунал почна судскиот процес против Љубе Бошковски, а Мендух Тачи беше избран за претседател на ДПА.

Наш претседател беше Бранко Црвенковски, а премиерот Никола Груевски се ожени со сопругата Боркица...

Калиопи беше во брак со Васил Зафирчев, а Каролина во врска со Дино Балиќ. Маленко ја запозна мајката на неговото трето дете, мистериозната Русинка, а Ноне го љубеше Ристе од „Браво бенд“.

Калиопи со Васил Зафирчев

Ноне со Ристе од „Браво бенд“

МАКЕДОНСКАТА МУЗИЧКА СЦЕНА ВО 2007 ГОДИНА

Ако на политички план никогаш не било понапнато од оваа година, хрониките на македонската поп-култура никогаш не забележале полетаргичен период. Естрадата никогаш не била помалобројна, а објавените албуми, буквално, непостојни.

Иако Министерството за култура со музички субвенции се обиде да ги поттикне и авторите и изведувачите повеќе да создаваат македонска музика, а со тоа да се зголемат и конкуренцијата и квалитетот, резултатот не се подобри. Се чини, и композиторите и изведувачите едноставно кренаа раце од целата естрада.

Тоа се покажа и на последниот конкурс на Македонската радио-телевизија за композицијата со која Јана Бурческа ќе нè претставува на „Еurovision“. Од 250 композиции што пристигнаа на адреса на МРТВ, помалку од 50 биле од македонски автори.

Пред само десет години, пак, ситуацијата беше сосема поинаква. Да се слуша македонска музика не беше „срамота“.

Тоа беше годината кога Македонија го загуби Тоше, но и кога токму тој го направи најголемиот концерт некогаш одржан од македонска ѕвезда. Таа година по третпат му успеа да го наполни градскиот стадион, овој пат со најмногу публика, која во еден глас ги пееше песните од неговиот штотуку објавен албум „Игри без граници“.

Но, ова беа златни времиња и за останатиот дел од македонската естрада.

Тоа беше годината кога во секој ноќен клуб се пушташе „Ми

каса е су каса“ на Тони Зен, а тинејџерите манијакално го обожаваа новиот рап-месија Марко Маринковиќ-Слатка-ристика. Последниот објавен албум на Тони Зен е од пред четири години, а него одамна го нема во јавноста. Слаткар денес, пак, е фокусиран на буџарскиот пазар.

Во тоа време го имавме дури и Елвир Мекиќ, кој беше актуелен со песната „Некаде после 2“. Каде што е Елвир, таму е и Јован Јованов, за кого 2007 година беше успешна и како пејач, но и како продуцент. Денес и двајцата живеат надвор од Македонија и не се присутни на нашата сцена.

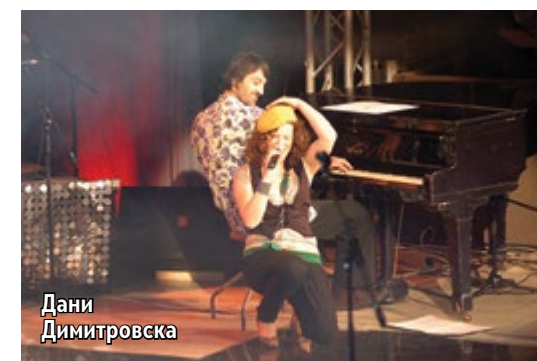
2007 беше и година на Раде Врчаковски-Врчак, кој на крајот на 2006 година го објави „Во твоето срце“, албумот чишто песни ќе ја обележат целата наредна година. Можеби не ја добија таа награда, но истата година заедно со Адријан Гаџа го имаа хитот на „Макфест“. Иако неколку пати го најави своето големо враќање, Врчак денес не е дел од музичката сцена, а Гаџа е фокусиран на албанскиот пазар.

И Ламбе Алабакоски прави неколкугодишна пауза. Неговиот последен албум е објавен во 2009 година, а пред точно десет години на некаде се вртеа неговиот апсолутен хит, „Врати ми го срцето“, на кој запеа дури и Дарко Димитров.

За Елена Ристеска овој беше посебно добар период. Тоа беше година кога со нејзиниот албум „192“ се промовираше и надвор од македонските граници, а заедно со Каролина Гоцева настапуваа и на Српскиот радиски фестивал. Елена е една од ретките што во моментот се актуелни на музичката сцена. По мала пауза, таа се вра-

Елена Ристеска

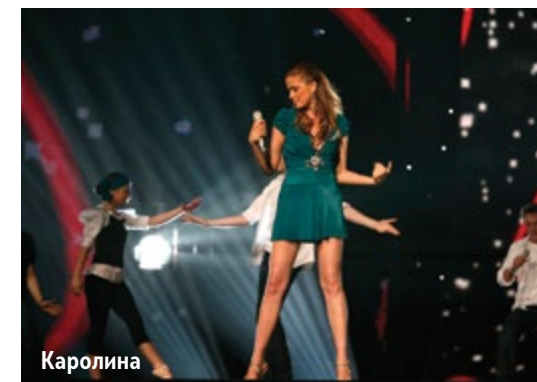
Дани Димитровска

ти со нов материјал во 2015 година, а неодамна објави и неколку видеоспотови.

Таа година Дани Димитровска ја доби наградата за интернационален успех на „Златна бубамара“. За оние помладите, Дани Димитровска некогаш беше успешна рок-пејачка во Македонија.

На сцената гравитираа и Верица Пандиловска, Владо Јаневски, „Фор плеј“, Александар Митевски, Дарко Мијалковски...

Каролина со „Мојот свет“ пееше на „Еurovision“. ■

Каролина

БРАЗИЛ СО МНОГУ НЕШТА ЛИЧИ НА МАКЕДОНИЈА

Вилер Алвес Финаморе од Бразил е професор по информатика кој живее и работи во Охрид. Како човек што доаѓа од неверојатно колоритна земја, во која карневалот во Рио, убавите Бразилки и фудбалот се вистински обележја, тој вели дека токму тука пронашол сличност со својата земја. Тој за „Република“ открива дека во двете земји луѓето се со пријателски пристап, уживаат во забава и во храна и се многу отворени кон странци...

Пишува | Кристијана Николова Кузмановски

■ **Кога првпат дојдовте во Македонија?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Првпат дојдов во Македонија пролетта во 2015 година. На почетокот останувал по три месеци, па се враќал во Бразил. Ова е мој трет пролетен престој во Македонија.

■ **Доаѓате од земја со поинаква традиција и култура, Ви беше ли тешко да се приспособите на новиот начин на живот овде?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Мојата ситуација, како што веќе кажав, е малку необична во последните три години од мојот живот. Живеев три месеци во Македонија, па следните три во Бразил. Но, се вратив овде во потрага по нов начин на живот, одев напред-назад меѓу стилот на животот, новиот, македонски со стариот, бразилски. На многу начини Бразил личи на Македонија. Во двете земји луѓето се со пријателски пристап, уживаат во забава и во храна и се многу отворени кон странци. Во Бразил луѓето се многу поотворени за да внесат нови навики во нивниот начин на живот. Во Македонија, според мене, луѓето строго се држат до своите навики и култура, што по мое мислење е во ред, нема ништо лошо со таквиот стил на живот.

■ **Како одлучивте да останете и да живеете овде?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Крајната цел ми е да се вратам во Бразил. Сепак, не би ми било проблем да останам овде да живеам до крајот на мојот живот. Животната средина е многу убава и пријатна. Храната е многу добра, посебно лебот. Ми се допаѓа што во Македонија има повеќе видови леб, нивната подготовка е единствена, ми се допаѓаат тркалезен леб, пржено лепче и повеќето видови багети. Настрана од пријателските луѓе и убавината на земјата, главната мотивација да дојдам во Македонија е научната соработка со Универзитетот за информатички науки и технологии „Свети Апостол Павле“ во Охрид. УИИТ е универзитет кој воведува настава на англиски јазик. Тоа е одлична можност за Македонија и за многу земји што ја разбираат глобализацијата како неизбежен и добар тренд.

■ **Дали Македонците знаат да помогнат, да податат рака кога е потребно?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Македонците се луѓе со кои на многу начини можете да се поврзете. Јас никогаш немам поминато ниту еден празник сам. Секогаш сум поканет да го поминам моето слободно време со пријателите што ги запознав во оваа земја, да им се придружам на нивната прослава. Без разлика дали станува збор за државен или за религиозен празник, па дури и фамилијарни прослави. Покрај ова, Македонците (барем во академскиот свет, каде што сум ангажиран) се многу солидарни луѓе, секогаш подготвени за промовирање заедништво.

■ **Кое е Вашето мислење за македонскиот народ, нивниот начин на живот?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Ми се допаѓа како луѓето овде знаат да уживаат и да го живеат својот живот. Тука луѓето поминуваат и многу време во природа, имаат свои активности. Интересно е да се види радоста на нивните лица за топлите и пријатни денови (што не е случај во Бразил бидејќи таму најчесто е сончево). Во тие денови луѓето се со поинакво расположение, ведри, колоритно облечени, без разлика дали станува збор за мажи или за жени.

■ **Дали Ви се допаѓа македонската традиционална кујна?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Македонската храна е многу добра. Пастрмката, рибите се одлични. Баничката и бурекот исто така. Пицата што се приготвува во Македонија, исто така, е добра, посебно тестото (иако некогаш рестораните не водат многу сметка за состојките врз тестото, што некогаш значи „срцето“ на добрата пица). Пробав и јагула, несекојдневен и специфичен вкус. Морам да истакнам дека

се случува да најдете на непријатно добредојде во некој ресторан во Охрид, што според мене треба да биде обратно за град кој е туристички белег на земјата. Треба сите да се стремиме солидарноста да владее во овој град. И морам да го спомнам десертот трилече, кој навистина е вкусен, во Охрид не може да се најде на многу места. Голем впечаток ми остави и тој во Поградец, Албанија, но во Скопје го немам пробано сè уште.

■ **Колку имате слободно време за да ја истражите Македонија? Што мислите кое е најубавото место за да се посети овде?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Не сум бил во многу места. Главно поради фактот дека Охрид нуди многу. Сум бил во „Свети Јован Канео“, во повеќе цркви, амфитеатрот. Шетањето низ стариот дел на градот секогаш завршува со добро искуство. Има прекрасна природа околу Охрид, Галичица, Свети Наум. Сулфурната бања кај селото Косел, исто така, е едно убаво искуство за еден Бразилец. И, секако, тука е убавината на Охридско Езеро. Сум бил и на карневалот во Вевчани, негување на една стара традиција (како карневалот во Бразил пред многу години). Но, не застанувам тука, имам уште места на мојата листа кои сакам да ги посетам.

■ **Ви недостига ли родната земја?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Ако останам подолго од предвиденото, секако дека ќе ми недостига. Но, за тие што доаѓаат и се враќаат да си ја видат земјата е малку полесно.

■ **Кои се Вашите планови, останувате ли во Македонија?**

АЛВЕС ФИНАМОРЕ: Моите планови засега се да одам во Бразил и да се враќам во Македонија сè додека оваа научна соработка ми ја дава таа можност. ■

ПЕТ МАЛИ ЦРНИ ФУСТАНИ

Малиот црн фустан, најкласичното парче во женската гардероба, не е доволно да го имате само во една варијанта

Црниот фустан секогаш е гаранција за убав изглед. Малиот црн фустан, најкласичното парче во женската гардероба, не е доволно да го имате само во една варијанта. Фустанот е миленик на сите дами со стил – може да биде кус, без ракави, со ракави, со отворен грб или со тантела, изборот е ваш.

ЕЛЕГАНТЕН ФУСТАН СО ТЕНКИ ПРЕРАМКИ

Модната куќа „Миу Миу“ предлага шик-фустан со А-крој. Овој модел одлично прилега со сандали или со чевли со високи потпетици. Се разбира, со оваа комбинација, црвениот кармин е задолжителен.

КЛАСИКА ЗА КАКВО БИЛО ТЕЛО

Ракави на малиот црн фустан се идеално решение за тие што не се задоволни од изгледот на своите раце. Со мала чанта, антилоп чевли и тексас јакна, денот е ваш.

РЕТРОДАМСКИ ФУСТАН

Ако ваш фаворит е мал црн фустан без раменици и при тоа тој да е тесен, јасно е дека ќе изгледате како дива од старите холивудски филмови. Ова парче облека е безвременско и одлично се вклопува со бисерен ѓердан.

ЦРН ФУСТАН ЗА СЕКОЈ ДЕН

Црниот фустан за секој ден кој е на прерамки може да го дополните со маица која ќе ја носите под фустанот. Овие фустанци може да ги комбинирате со балетанки или со патики. Во зависност од ситуацијата, може да облечете кратка кожена јакна и веќе сте подготвени за ноќен живот.

СОВРШЕН ЗА НА РАБОТА

Да се најде црн фустан за сите пригоди не е лесно. Ако сакате ова парче облека да го носите за на работа, но и на коктел-забава по работа, тогаш одберете фустан што е сечен под градите и потоа се шири во здолниште до колена. Сандали со високи потпетици и ремен целосно ќе го надополнат вашиот изглед.

ДОРТМУНД - ВЕСТФАЛСКАТА ЗЕЛЕНА МЕТРОПОЛА

Дортмунд е град во Германија. Се наоѓа во покраината Северна Рајна-Вестфалија, во областа Рур. Овој град е познат како вестфалската зелена метропола. Околу половина од градската територија се состои од водотеци, шуми, земјоделски површини и зелени површини со огромни паркови, како што се Вестфалскиот парк и ботаничката градина Ромбергпарк. Ова е во спротивност со речиси стогодишната историја на експлоатација на јаглен и на челик во рамките на градските подрачја

Неговото население од 585.045 жители го прави осми по големина град во Германија и 41. во Европската унија. Дел е од урбаната зона со 5,2 милиони жители, тоа е најголемата урбана агломерација во Германија. Исто така, дел е од поголемиот регион Рајна-Рур, кој има повеќе од 12 милиони луѓе.

Реката Рур тече јужно од градот, а малата река Емшер тече низ самиот град. Каналот Дортмунд-Емс, исто така, завршува во пристаништето Дортмунд, кое е најголемото европско пристаниште поврзано со канал и го поврзува Дортмунд со Северно Море.

Културната историја може да се забележи по црквите во центарот на градот,

чишто кули го карактеризираат хоризонтот на Дортмунд.

Центарот на градот, сепак, го задржал изгледот на средновековен град. Улиците во прстени го обележуваат поранешниот градски сид и Вестен/Остенхелвег, делови од средновековниот трговски пат на солта, е сè уште главната (пешачка) улица во самиот центар на градот.

Ако сте со краток престој во овој град, тогаш од местата што треба да ги видите, секако, е црквата „Свети Петар“, протестантска црква, зграда што потекнува од 14 век. Позната е по огромниот резбан олтар (познат како „Златното чудо на Дортмунд“), од 1521 година. Има 633 врежани златни дабо-

ви фигури, кои претставуваат околу 30 сцени за Велигден.

Богородица е, исто така, протестантска црква, првично изградена во 1170-1200 година, но повторно изградена по Втората светска војна. Олтарот е од 1420 година.

На листата нека ви биде и поранешната пиварница на Дортмунд (у-кула), сега музеј, телевизиската кула „Флоријан“. Вестфалскиот индустриски музеј „Цолерн“. Куќата Боделшвинг од 13 век, замок, кој е делумно

обновен во 17 век. Водниот замок Боделшвинг. Стражарницата Ромберг од 17-ти век, некогашна стражарница на замок,

која сега е уметничка галерија. Кулата РВЕ (RWE), која е 120-метарски облакодер, највисокиот во Дортмунд...

За љубителите на фудбалот градот го има познатиот фудбалски стадион „Вестфален“ на Бурсија Дортмунд, кој го носи името „Сигнал Идуна парк“. Блиску до него е големиот конгресен центар „Вестфален“, место на неколку големи

конгреси, саеми, натпревари во уметничко лизгање, концерти и други важни настани од 50-тите години на минатиот век.

Градот има долга традиција на музика и на театар. Градскиот оркестар бил основан во 1887 година и сега е познат како Дортмундска филхармонија, па затоа ако имате можност не пропуштајте да ја посетите и оперска куќа во Дортмунд, која е изградена во 1966 година на местото на старата синагога, која била уништена од нацистите во 1938 година.

И, секако, одвојте време да го видите големиот музеј на уметноста како и музејот „Оствал“.

За јавниот превоз добро е да знаете дека градот има голема мрежа на подземна железница и автобуси. Подземната железничка линија исток-запад е отворена за да го комплетира подземниот систем во центарот на градот и за да ги замени старите трамваи на површината.

Агенциски аранжман во овој град со авионски превоз и престој од четири дена ќе ве чини 155 евра. Во цената на пакетот е вклучено: авионски превоз на релација: Скопје - Дортмунд - Скопје, аеродромски такси, хотелско сместување во хотел по избор /4 ВВ. Летовите се секоја среда и недела, цената зависи од тоа со колку места располага авиокомпанијата.

Во цената на пакетот не е вклучено: трансфер аеродром - хотел, се препорачува директна метролинија, која ќе ве однесе до центарот на градот. Другите опции за превоз се шател од аеродром до хотел, кој би ве чинел 6,5 евра во еден правец, приватен трансфер со такси, од 22 евра во правец. Ако сте од тие туристи што сакаат да заштедат, резервирајте престој преку интернет и користете лет за кој, доколку сте стрпиви, може да си го купите билетот порано по пониска цена за датумот што ви е потребен за патување. ■

ПРВИОТ 3Д ИСПЕЧАТЕН ОБЛАКОДЕР ЌЕ СЕ ГРАДИ ВО ДУБАИ

Овој проект ќе биде дело на компанија од Обединетите Арапски Емирати, „Каза технолоџис“, чиешто седиште е токму во Дубаи. Претставниците на оваа компанија велат дека кога почнале да размислуваат за начини како да ја употребат и спроведат 3Д технологијата во својата работа, главно биле концентрирани кон куќи и ниски градби, но поради постојаните прашања дали може да се направи и висока градба, почнале да размислуваат во тој правец.

- Како што е добро познато, во Дубаи постои тренд на градење што повисоки об-

јекти. По истражувањата и деталните анализи, дојдовме до заклучок дека 3Д технологијата може да се искористи и за изградба на високи објекти - изјавил Крис Келси од „Каза технолоџис“.

Во оваа компанија веќе располагаат со 3Д печатачи, кои можат да направат сложена градба и конструкција. Следниот чекор е да се приспособат за високи градби. Како што најавуваат од „Каза“, за овој зафат ќе користат, главно, вообичаени материјали, како челик и бетон.

Во градбата на овој облакодер во Дубаи е планирано да се користат постојните кранови на

фирмата, тоа значи дека нема да има потреба да се градат нови кранови специјално за овој проект. Сè уште не се објавуваат повеќе детали за димензиите на овој објект, но, најверојатно, градбата ќе има некаде меѓу 40 и 50 ката.

Иако ова е првиот поголем објект од овој тип, со помош на 3Д печатачи веќе се изградени други помали градби во Кина, САД, Холандија и во уште неколку држави во светот. Се очекува многу градежни компании во иднина да се приспособат на оваа нова технологија со што цените ќе се намалат и самата технологија ќе стане достапна.

Напредокот на 3Д технологијата во последниве неколку години е неверојатно голем. За тие што не ги следат новитетите на ова поле, уште поневверојатна беше веста што неодамна дојде од Дубаи, дека таму наскоро ќе се почне со изградба на првиот облакодер од 3Д печатач

Веќе подолго време 3Д печатачите се употребуваат во областа на медицината каде што успешно се печатат човечки органи, па дури и клетки. Овој брз напредок на оваа технологија се очекува уште повеќе да се зголеми во иднина.

Додека „Каза“ ја подготвува изградбата на оваа прва 3Д испечатена висококатница, неодамна беа презентирани плановите за првиот ротирачки облакодер, кој, исто така, ќе се гради во Дубаи. Почетокот на неговата изградба е најавен за во 2020 година, а со височина од 420 метри, становите во оваа ротирачка зграда ќе можат да ја менуваат својата местоположба во објектот. ■

ПРИЧИНИ ПОРАДИ КОИ ВИ Е ПОТРЕБНО ДОМАШНО МИЛЕНИЧЕ

Да поседувате милениче како пријател дома може да има многу позитивни ефекти во вашиот живот. Неколку причини кажуваат дека миленичето е корисно за умот, телото и за душата

Миленичињата помагаат при градењето односи, секогаш имате тема за разговор со другите луѓе, ви овозможуваат полесно да се поврзете со љубителите на животни.

Домашното милениче е корисно за здравјето, може да помогне во подобрување на здравствената состојба поради честите прошетки и грижата за него.

Помагаат со борбата против алергиите, тоа може да звучи противречно, но вистина е. Животните, всушност, помагаат во борбата со алергиите. Децата што растат и се опкружени со животни имаат поздрав имун систем од другите.

Ја зголемуваат силата на коските и на срцето, тоа се дополнителни здравствени придобивки од домашното милениче: брзо заздравување од срцеви заболувања, постабилен крвен притисок и помала веројатност за добивање срцев удар.

Тие го подобруваат расположението. Има денови во кои работите, едноставно, не одат. Тогаш нема ништо поубаво од вере пријател, кој нема трпение да се вратите дома и да ви ја покаже сета љубов што ја собира во себе.

Многу луѓе, кога им е тешко да ги споделат своите проблеми со други луѓе, откриваат дека силната емоционална врска со миленичето има терапевтски ефект.

Тие даваат сигнали кога на сопственици им се закануваат сериозни здравствени проблеми. Едно нешто што сопственици често не знаат е дека кучињата можат да ги препознаат сигналите на многубројни здравствени состојби. ■

БУБАЛКИ, ТРЕВКИ И СВЕРКИ ЗА СВЕЖИНА ВО ДОМОТ

Инсекти, билки и шумски сверки се тренд во декорацијата на домот оваа сезона. Ви претставуваме неколку начини како безбедно да ги внесете пеперугите, пчелите и бумбарите во домот и сето тоа да изгледа чисто и свеж

Верувале или не, нема ништо поромантично од шарени пеперуги на тапетите или на фотелјата, шолја за чај со весели пчели или часовник во облик на саке, софа со билки, перници...

Сепак, не претерувајте за да не направите џунгла од домот, се работи за детали. За основата изберете некоја светла боја - бели, светложолти или сини тонови.

Ако сте посмели, отворете им ја вратата на шумските сверки. За оваа пролет Чарли Харпер и Тод Олдхам, фасцинирани од природата, подготвија „дива“ колекција со парчиња што вклучуваат постелнина, перници, теписи, комоди, јоргани, ламби, завеси за бања и уште многу други работи. ■

ПЕТУНИЈА

Петуниите кај нас се едногодишни билки, името го добиле по јужноамериканската билка петун поради сличните цветови. Има околу 35 вида

Петунијата е сезонско цвеќе, кое е многу распространето како цвеќе за во двор. Петуниите се многу популарни поради нивните цветови, кои можат да бидат свонести, полни и едноставни, без мирис или со мирис, мали или големи и речиси во сите бои.

Одржувањето на ова цвеќе е едноставно, со прскање со препарати на база на бакар и со редовно полевање. Најчесто се сади во саксии, кои напролет ги украсуваат градините, балконите и терасите. Петунии се ставаат на тераса во април, кога нема мразеви.

За петунијата убаво да цвета треба да биде свртена на исток или на запад, кон сонцето. ■

РЕКРЕАЦИЈА

НАЈСТАРАТА ДРУШТВЕНА ИГРА ВО СВЕТОТ

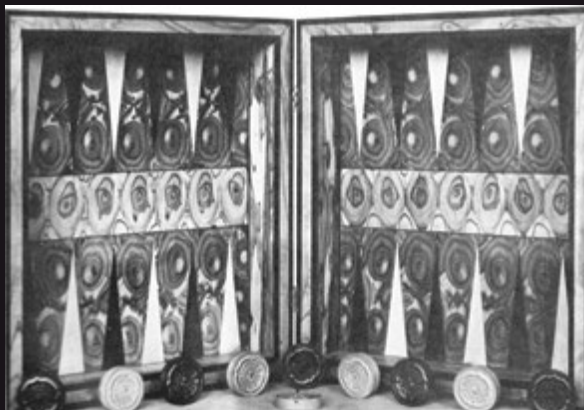
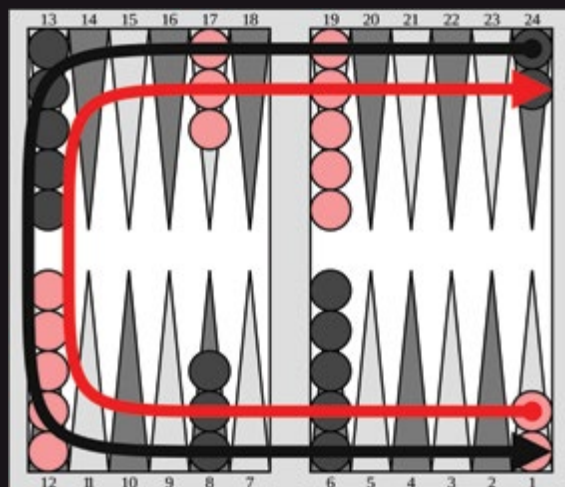

Играта табла што денес е најраспространета во светот и ја играат сите од 7 до 77 години е одлична за рекреација и не бара посебни услови за да може да се игра. Одлична друштвена игра за двајца која се состои од табла со 24 полиња одбележани со издолжени триаголници, 30 таканаречени пулови или жетони (по 15 за секој играч) и две коцки, зарови. Освен пуловите, кои се во две различни бои за секој играч одделно, другото двајцата играчи го користат заедно.

Подготви | Бојан Момировски

Почетоците на оваа игра, која во светот е попозната како „backgammon“, а кај нас го носи името од турскиот збор „tavla“, се некаде пред 5.000 години кога во стар Египет луѓето играле сенат, игра на плоча или табла, многу слична на денешната табла.

Сепак, оригиналните правила на таблата се најблиски до старата кралска игра ура која влече корени речиси од истиот период, но се играла во древна Месопотамија и е вистински предок на сите современи игри на табла или на плоча.

Целта на играта и правилата се многу јасни и едноставни. Победник е тој што прв ќе успее да ги собере или извади пуловите од таблата. Играчите наизменично фрлаат коцки и според бројките што ќе им се паднат ги мрдаат пуловите кон својата кука или база. Откако сите пулови ќе стигнат до куќата, тие се вадат во зависност од бројките на заровите и на кои точно полиња се наредени.

Оваа игра се игра во секое мало, во секој дом и речиси нема човек што некогаш во животот не се сретнал со неа. Многу често може да се видат играчи на табла пред зграда, на плажа или во природа. Со сигурност може да се каже дека не станува досадна за играње и по неколку часа затоа што секоја игра е различна од претходната.

Во светот се организираат и големи парични турнири, а еднаш годишно во Монте Карло се организира и официјално светско првенство во табла, на кое се добива најдобриот играч на светот. Таблата како игра не бара никакви посебни физички или психички подготовки за играње и затоа многу луѓе што не учествуваат на вакви турнири или првенства не го признаваат светскиот првак за најдобар играч.

Во Република Македонија, па и на Балканот, се играат повеќе игри на табла и се познати како првата, втората и третата, кои имаат различни правила. Сепак, главниот збор околу оваа игра го има основната, која се игра секаде во светот.

Комплетот за рекреативно играње табла со плоча, 30 пулови и два зара направен од дрво има симболична цена од околу 500 денари, но постојат и комплекти направени од кожа, слонова коска, специјални дрва обложени со чоја и скапи материјали кои се произведуваат во светот и кои може да чинат и до неколку илјади евра. ■

ДЕНОТ МИ ПОЧНУВА И ЗАВРШУВА СО ТРЕНИНГ

Иако сè уште е во своите тинејџерски години, Давид Мијалов бележи одлични резултати на домашна, но и на меѓународна сцена во една од најтешките спортски дисциплини – триатлон. Како што вели самиот, комбинацијата од трчање, возење велосипед и пливање бара огромна физичка подготвеност, а Давид за „Република“ открива колку часови од денот поминува во тренирање и за кои турнири се подготвува

Разговараше | Горан Зивчевски

Иако сè уште си млад и на почетокот на твојата кариера, успеа да забележиш значителни успеси и да оствариш високи резултати во триатлон. Кажи ни нешто повеќе за твоите досегашни највисоки остварувања, пласмани и медали до кои успеа да стигнеш последните години?

МИЈАЛОВ: Досегашните мои постигнати резултати се должат на секојдневна макотрпна работа и на тренинг, како и на максималната посветеност на триатлонот. Досега имам освоено повеќе од 30 медали, како на домашни така и на меѓународни натпреварувања.

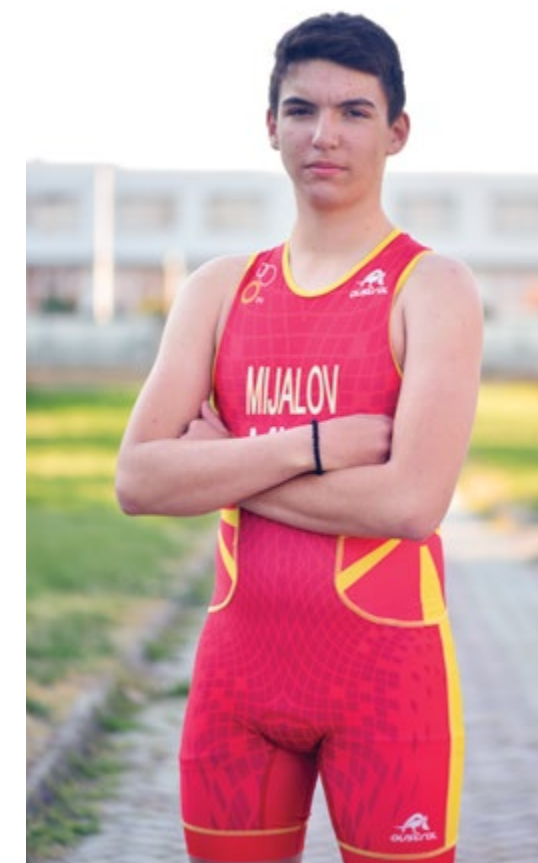
Четири години по ред сум шампион на Македонија без ниту една изгубена трка во триатлон, а во 2016 година меѓу повисоките пласмани ми се освоено прво место на Европскиот куп во триатлон во Бургас, Бугарија, во категорија млади, прво место во акватлон (пливање и трчање) во Белград, Србија, второ место на турнирот во дутлон (трчање - возење - трчање) во Плевен, Бугарија и прво место на турнирот - Трофеј на град Белград. Минатата година учествував и на други турнири во Хрватска, Романија...

Откри ни нешто повеќе за твоите почетоци, кога почна да се занимаваш со триатлонот, каде почна да тренираш и како те привлече токму овој спорт?

МИЈАЛОВ: Роден сум во Скопје, каде што живеам со моето семејство до 2010 година, а таму почнав да тренирам карате, но тој спорт не ме привлече многу. По враќањето во Радовиш, еден ден во 2012 година на градскиот базен забележав како група мои врсници пливаат, па веднаш некои од нив почнуваат да трчаат или да возат велосипед. Бев љубопитен, па прво срамежливо пробав сам и некако ми се допадна.

За кратко почнав да тренирам во тогашниот клуб Елан, кој

сега веќе не е активен, а првата триатлонска трка на која учествував ми беше во Маврово истата година. Тука некаде почна сè....

За кои натпреварувања се подготвуваш во моментот и на кои спортски настани и турнири ќе им се посветиш најмногу до крајот на оваа година?

МИЈАЛОВ: Искрено, имав една пауза, но сега е сè во ред и тренирам напорно. Би сакал да учествувам на турнирот Челинџ рот во Германија во јули, како и на уште еден престижен триатлон настан кој ќе се одржи во Лозана, Швајцарија на 21 август. Но, за сето тоа да се изреализира потребно е да се вратам во потребната форма, за која, морам да признаам, во моментот многу напорно тренирам.

Како една од најтешките спортски дисциплини, која бара извонредна физичка подготвеност, кажи ни каде најмногу тренираш и колку

време од денот го минуваш во тренинзи?

МИЈАЛОВ: Најмногу тренирам во Радовиш и во Струмица. Од крајот на март до почетокот на април бев на подготовки во Хрватска со тренерот Данчо Ѓеоргиев, кој несебично ми дава поддршка и се залага за мене.

Во моментот тренирам околу 4 часа дневно, а за кратко тренинзите ќе ги зголемам на 5-7 часа на ден. Минатата година тренирав и во Бугарија, со мојот тренер Емил Стоунев, под чиешто менторство и постигнав дел од спомнатите резултати.

Денот ми почнува и завршува со тренинг. Тренингот е тоа што ме движи и што секојдневно е во моите мисли.

Колку е тешко да се балансираат училишните обврски и напорните тренинзи кои ти одземаат поголем дел од денот и дали имаш тренер кој секојдневно ти помага во тренинзите?

МИЈАЛОВ: Искрено, многу е тешко бидејќи ова е спорт што бара навистина многу тренирање, а заморот секогаш си го прави своето. Сепак, наоѓам време прво за училишните обврски, а секако и приватниот дел, но за тоа само кога имам слободен ден или кога имам само еден или два тренинга.

Кои се твоите планови за иднина и кој е твојот спортски сон?

МИЈАЛОВ: Моите планови се да учествувам на Олимписките игри и, секако, да се искачам на пиедестал на европско или на светско првенство. Иако гледано од оваа перспектива, сето тоа звучи многу тешко, мислам дека можам да успеам. Тоа е мојот сон, а јас ќе дадам сè од себе за да го остварам. Свесен сум дека до врвот се стигнува со секојдневна и долгогодишна работа, а дополнителна поддршка ми се родителите кои за тој мој сон даваат сè што имаат. ■

БРЗА ЧОКОЛАДНА ТОРТА

СОСТОЈКИ:

За тесто ќе ви биде потребно:

- 4 јајца
- 200 гр шеќер
- 50 мл масло
- 200 мл млеко
- 10 лажици брашно
- 1 прашок за печиво
- 1 ванилин шеќер
- 1 лажица какао
- 100 гр рендана чоколада

За фил ќе ви биде потребно:

- 100 гр какао
- 100 гр шеќер
- 100 мл млеко
- 250 гр путер
- 200 гр чоколаден крем

ПОДГОТОВКА:

- За подготовка на тестото прво одделете ги белките од жолчките. Матете ги белките со шеќер и кога ќе се згусне смесата додајте ги жолчките една по една. Соединете ја изматената смеса со сувите состојки и печете во загреана рерна на 180 Целзиусови степени, 20 минути. Извадете го тестото да се лади.
- Во меѓувреме подгответе го филот. Ставете ги млекото и шеќерот во сад на оган и мешајте додека не се растопи. Додајте го и какаото. Кога ќе се изедначи смесата, тргнете ја на страна за да се излади.
- Путерот изматете го со кремот за убаво да се соедини, а потоа додајте ја и смесата со какао. Измешајте убаво.
- Изладеното тесто поделете го на два или на три дела по желба, филувајте со готовиот фил и декорирајте.

СОВЕТ: Оваа торта е идеална за со кафе, со силен вкус на какао, за љубителите на црна чоколада.

ГастроГард

ИЗГАСНЕТЕ ГО ПОЖАРОТ ВО ВАШИОТ СТОМАК!

- НЕУТРАЛИЗАЦИЈА НА ЖЕЛУДОЧНА КИСЕЛИНА
- БРЗО ДЕЈСТВО
- БЕЗБЕДЕН ЗА ТРУДНИЦИ
- ПРИЈАТЕН ВКУС НА МЕНТОЛ
- БЕЗ ШЕЌЕР

АЛКАЛОИД
СКОПЈЕ
Здравјејќи људе сè
www.alkaloid.com.mk

Пред употреба внимателно да се прочита упатството. За индикациите, ризикот од употребата и за несаканите дејства на лекот консултирајте се со Вашиот лекар или со фармацевт.

#ВИСТИНСКОТЕМНО

WWW.ZLATENDAB.COM.MK